

Vlaams
Parlement

stuk **757** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 27 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Financiën en Begroting

2010-2011

ingediend door de heer Philippe Muyters,
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport

INHOUD

1. EEN SLAGKRACHTIGE VLAAMSE OVERHEID EN VLAAMSE FINANCIËN: EFFICIËNTIE EN EFFECTIVITEIT ALS SLEUTEL- WOORDEN	4
1.1. GEZONDE OPENBARE FINANCIËN EN HET REALISEREN VAN EEN BEGROTINGSEVENWICHT	4
1.1.1. Inleiding.....	4
1.1.2. Een eigen stabiliteitsnorm, gebaseerd op eigen, interne, budgettaire duurzaamheid.	4
1.1.2. Een efficiëntere aanpak van het begrotingsproces	6
1.1.3. Selectievere “Vlaamse jobkorting”	7
1.1.4. Evaluatie inbreng in financiële instellingen	7
1.1.5. Hervorming van het schuldbeheer.....	7
1.1.6. Budgettair kader pps.....	8
1.2. TRANSPARANT FINANCIËEL BEHEER GERICHT OP ZUINIGHEID, EFFICIËNTIE EN EFFECTIVITEIT	10
1.2.1. Een begroting gericht op prestaties en effecten.....	10
1.2.2. Een dubbele boekhouding met kostenanalytische component.....	10
1.2.3. Een single audit.....	10
1.2.4. Een versterking van de verantwoording	10
1.2.5. Efficiënte en effectieve aanpak subsidieregelingen.....	11
1.2.6. Implementatiestrategie van het Rekendecreet.....	11
1.2.7. Hervorming CFO-vergoeding	12
1.2.8. Hervorming pooling verzekeringen	12
1.2.9. Verdere optimalisering en modernisering van de financiële administratie	13
1.2.10. Financiële consolidatie binnen de Vlaamse overheid.....	13
1.2.11. Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD).....	13
1.2.12. Verdere uitbouw van de dienst vastgoedakten.....	14
1.3. EFFICIËNT INFORMATIE- EN PROCESBEHEER	15
1.3.1. Begrippen Databank	15
1.3.2. Online communicatie: van het Belastingportaal en het digitaal loket tot de Vlaamse Fiscale Navigator.....	15
1.3.3. Vlaams Fiscaal Platform (VFP)	16
1.3.4. Vlaamse correctie referentie databank.....	17
1.3.5. Procesautomatisering.....	17

1.3.6. Specifieke ICT-infrastructuur	17
1.4. NAAR EEN INTERNE STAATSHERVORMING	18
1.4.1. GROOTBOEK INTERNE STAATSHERVORMING	18
1.4.2. OVERKOEPELENDE BEWAKING.....	18
2. EEN PROBAAT EN VEREENVOUDIGD VLAAMS FISCAAL BELEID	19
2.1 EFFICIËNTE FISCALE REGELGEVING	19
2.1.1. Eigen inning van de verkeersbelastingen in 2011	19
2.1.2. Daadwerkelijke inning planbatenheffing	22
2.1.3. Het verlaten van het kadastraal inkomen als basis voor het klein beschrijf en het invoeren van huiskorting.....	22
2.1.4. Onderbenutte vrijstellingen en potentiële discriminaties elimineren	22
2.1.5. Btw op bijhorende grond	23
2.1.6. Inzetten van fiscale voordelen voor tewerkstelling en opleiding ...	23
2.1.7. Aanpassing tarieven op spelen en weddenschappen	24
2.1.8. Actieplan armoede.....	24
2.2 MEER AANDACHT VOOR EUROPESE CONTOUREN	25
2.2.1. Proactief omgaan met Europese contouren	25
2.2.2. Europees voorzitterschap	26
2.3 MEER SAMENHANGENDE FISCALE BEVOEGDHEDEN.....	27
2.4 AANBRENGEN VAN DUURZAME ACCENTEN IN DE VERKEERSFISCALITEIT	28
2.4.1. Objectief doorrekenen van kosten van mobiliteit	28
2.4.2. Vergroening verkeersfiscaliteit.....	28
3 WERKEN AAN EEN GOED KLIMAAT OM IN TE ONDERNEMEN....	29
3.1. SCHEPPEN VAN DE JUISTE RANDVOORWAARDEN: MEER EN BETER OVERLEG MET HET VELD	29
3.2. CONTINUÏTEIT VAN FAMILIALE ONDERNEMINGEN EN BEDRIJVEN GARANDEREN.....	29
3.3. UITWERKEN FISCAAL INSTRUMENTARIUM LOKALE BESTUREN	30
BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD GEGEVEN AAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT TIJDENS HET ZITTINGSJAAR 2009-2010.....	31
BIJLAGE 2: GEREALISEERDE REGELGEVINGSINITIATIEVEN ZITTINGSJAAR 2009-2010 (VOORZIEN IN REGELGEVINGSAGENDA BELEIDSNOTA).....	33
BIJLAGE 3: REGELGEVINGSAGENDA BELEIDSBRIEF FINANCIËN EN BEGROTING 2010-11	33

1. EEN SLAGKRACHTIGE VLAAMSE OVERHEID EN VLAAMSE FINANCIËN: EFFICIËNTIE EN EFFECTIVITEIT ALS SLEUTELWOORDEN

1.1 GEZONDE OPENBARE FINANCIËN EN HET REALISEREN VAN EEN BEGROTINGSEVENWICHT

1.1.1 Inleiding

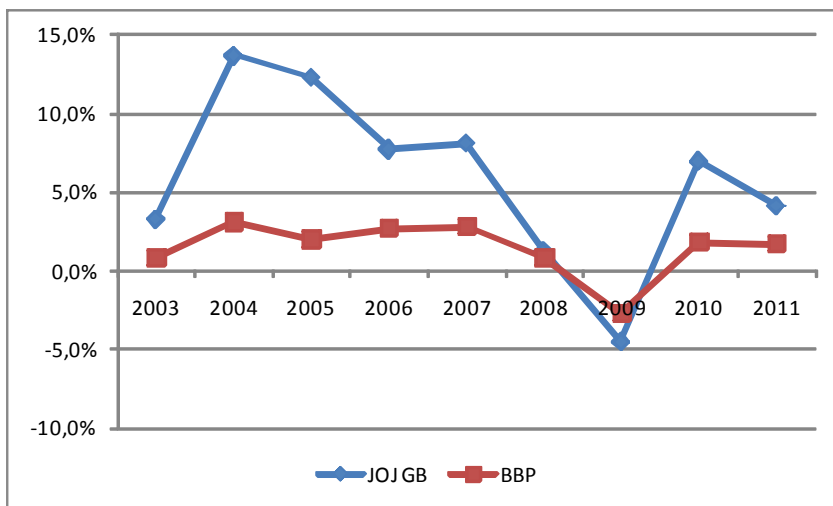
Ook in het verleden heeft de Vlaamse Regering de gezondheid van haar openbare financiën steeds hoog in het vaandel gedragen. De begrotingsoverschotten van de Vlaamse Gemeenschap die werden afgesproken in het inter-federaal begrotingsoverleg, hebben toegelaten dat in de periode 1999-2008 de Vlaamse schuld sterk kon dalen. Bovendien leverden de Vlaamse begrotingsoverschotten doorgaans een aanzienlijke bijdrage in de realisatie van begrotingsdoelstellingen op het niveau van de gezamenlijke overheid.

De economische crisis waarmee de Vlaamse overheid in 2009 geconfronteerd werd, heeft een daling van de ontvangsten veroorzaakt waardoor de Vlaamse Regering geconfronteerd werd met een probleem van begrotingstekorten. De economische groei in 2009 was negatief en bedroeg -2,7%. In 2008 was de economische groei nog positief, zijnde 0,8%. Het effect van de economische achteruitgang heeft zich in 2009 op het vlak van de gewestbelastingen ten volle laten voelen. Grafiek 1 geeft de jaar-op-jaar groeicijfers van het BBP en de gewestbelastingen. Faciaal kan worden geconstateerd dat er tussen beide economische kengetallen een verband bestaat. In het economisch slechte jaar 2009 daalden ook de ontvangsten uit de gewestbelastingen met 4,5%.

In 2009 brachten de gewestbelastingen 4,125 miljard euro op. Ten opzichte van 2008 – dat op 4,321 miljard euro uitkwam - is dat een daling van 4,54% of 196,4 miljoen euro.

Bij de begrotingsopmaak 2009 – eind oktober 2008 - werden de ontvangsten uit de gewestbelastingen nog op 4,694 miljard euro geraamd. Nog voor het einde van de vorige legislatuur bleken zij fel overschat. Amper een half jaar later – eind april 2009 – stelde de administratie in haar bijdrage aan het Regeerprogramma vast dat dezelfde middelen naar beneden moesten worden bijgesteld tot 4,106 miljard euro (of een daling met 12,5%).

Grafiek : Evolutie van de gewestbelastingen en de economische groei

Het economisch rampzalige jaar 2009 had ook gevolgen voor de ontvangsten uit de samengevoegde en gedeelde belastingen. Bij de begrotingsopmaak 2009 werden de samengevoegde en gedeelde belastingen op 17,993 miljard euro geraamd. In de bijdrage aan het Regeerprogramma werd dat bedrag naar beneden herzien met 9,8% of 1,760 miljard euro naar 16,233 miljard euro. Bij de begrotingscontrole 2009 – in het najaar van 2009 – werden de ontvangsten uit samengevoegde en gedeelde belastingen uiteindelijk op 16,755 miljard euro geraamd. Hiermee doken de samengevoegde en gedeelde belastingen zelfs onder het niveau van 2008.

Volgens berekeningen van mijn administratie hebben we 2009 afgesloten met een tekort van -1,197 miljard euro. Hiermee blijft de Vlaamse Regering 200 miljoen euro verwijderd van de begrotingsdoelstelling 2009. Een expansieve begroting op vier maanden tijd ombuigen tot een saneringsbegroting bleek niet helemaal haalbaar te zijn.

Samen met mijn collegae van de Vlaamse Regering heb ik mij ten volle achter een Vlaams besparingsplan geschaard. In 2 jaar tijd willen we immers weer aanknopen met een budget in evenwicht.

Een terugkeer naar het begrotingsevenwicht blijft de begrotingsdoelstelling voor het jaar 2011. Om die doelstelling van het Vlaams regeerakkoord te realiseren, zal dezelfde budgettaire discipline nodig zijn als de vorige jaren. Een implementatie van de bij de regeringsvorming afgesproken besparingen samen met een strikte monitoring van de evolutie van de ontvangsten en de uitgaven biedt de beste garantie om de begrotingsdoelstelling 2011 en de zorg voor het economische en sociaal weefsel met elkaar te verzoenen.

1.1.2 Een eigen stabiliteitsnorm, gebaseerd op eigen, interne, budgettaire duurzaamheid.

De economische crisis van 2009 heeft de Vlaamse Regering in het algemeen en mezelf als Vlaams minister bevoegd voor de financiën en de begroting in het bijzonder ertoe aangezet de evolutie van de Vlaamse ontvangsten en uitgaven nog strikter op te volgen en te monitoren.

Het doelmatig budgetteren van belastingontvangsten vergt inzicht in de voor- en nadelen van diverse voorspellingsmethodes. Zijn macro-economische schattingen te prefereren op micro-economische simulaties en waarom? Eveneens belangrijk is een gegronde kennis van de determinanten van de belastinggrondslag. Wat bepaalt de omvang van de belastingbasis? Hoe compliant zijn belastingbetalers? Verder onderzoek moet die diverse aspecten bestuderen. Concreet zal van oktober 2010 tot eind 2011 binnen het onderzoekspoor A1 van het steunpunt Fiscaliteit en Begroting - dat de evaluatie en optimalisatie van de Vlaamse gewestelijke fiscaliteit bejegt - een traject lopen dat tot doel heeft aan de overheid voorspellingsmodellen aan te reiken voor de begroting van de ontvangsten uit de successierechten, de schenkingsrechten en de registratierechten. Dat onderzoek moet mijn administratie hanteerbare voorspellingsmodellen aanreiken voor deze 3 Gewestbelastingen.

Teneinde Vlaanderen opnieuw een eigen norm voor interne stabiliteit te geven heb ik dhr. Etienne Poelvoorde gevraagd een voorstel tot structurele nul-norm uit te werken die de houdbaarheid van de Vlaamse begroting op lange termijn waarborgt. Dhr. Poelvoorde, voorheen werkzaam bij de SERV, wordt zowel in wetenschappelijke, maatschappelijke en financiële middens, aanzien als een autoriteit in dit domein en zal kunnen rekenen op ondersteuning door het steunpunt Fiscaliteit en Begroting.

In eerste instantie zal, in aansluiting met de Europese richtlijnen, een methode worden ontwikkeld voor de berekening van het structureel vorderingensaldo door het nominale saldo te corrigeren voor conjunctuur en éénmalige verrichtingen. Die structurele saldi maken het mogelijk om de prestaties van de begroting op een meer adequate wijze te analyseren en beoordelen. Die structurele analyse moet vervolgens de basis vormen van een kwantitatieve structurele groeinnorm voor toepassing in het begrotingsbeleid op middellange termijn. Bij de uitwerking van deze kwantitatieve norm zal vanuit een dynamische contextanalyse rekening worden gehouden met de budgettaire uitdagingen op lange

termijn zoals vergrijzing, milieuproblematiek etc. Daarnaast kunnen een aantal andere aspecten zoals schuldontwikkeling, verrichtingen buiten begroting, impliciete schuld in de normering betrokken worden.

Eens uitgewerkt, zal ik die methodiek aan de Regering voorleggen en vervolgens aan het Vlaams Parlement.

Bij de uitwerking van de normering zal tevens bijzondere aandacht zijn voor de resultaten van de onderhandelingen over de staatshervorming. De staatshervorming kan immers enerzijds via een herziening van de bijzondere financieringswet uitwerking hebben op de methode voor de berekening van de structurele saldi en anderzijds een impact hebben op de toekomstige uitdagingen via de overdracht van bevoegdheden.

1.1.2 Een efficiëntere aanpak van het begrotingsproces

In de beleidsnota kondigde ik reeds aan dat het departement Financiën en Begroting een webtoepassing voor de opmaak van de jaarlijkse machtigende begrotingen en de meerjarenbegroting voor de Vlaamse ministeries ter beschikking zou stellen vanaf de begrotingsopmaak 2011. In een tweede fase moet de toepassing ook beschikbaar zijn voor de IVA's met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijke EVA's.

Op basis van een marktbevraging door de outsourcer van de Vlaamse Gemeenschap, werd gekozen voor de software-leverancier SAS voor het implementeren van een toepassing voor het opmaken en opvolgen van de begrotingsdocumenten.

Op 18 december 2009 waren reeds een aantal fases uitgevoerd en door de Vlaamse overheid goedgekeurd zoals in het Project Charter gepland. Eind januari 2010 heeft de Vlaamse overheid de eerste functionele testen uitgevoerd, met de medewerking van vertegenwoordigers van een aantal beleidsdomeinen. Op dat ogenblik is evenwel gebleken dat de workflow oplossing zoals voorgesteld door SAS, niet volstond omdat het voorgestelde systeem niet voldoende flexibel en performant was om een succesvolle implementatie van een begrotingstoepassing te ondersteunen.

De hele analyse-oefening heeft duidelijk gemaakt dat het begrotingsopmaakproces in de beleidsdomeinen zeer verschillend verloopt, sterk afhankelijk van de grootte en de organisatiecultuur van het domein. Bovendien heeft de werk- en documentenstroom een component via de kabinetten en Inspectie van Financiën, waardoor het departement Financiën en Begroting slechts eigenaar is van een klein stukje van het proces en dit desgevallend kan aanpassen. Het was duidelijk dat een éénduidige goede oplossing voor de parametrisatie van de werkstroom in combinatie met de werking per entiteit niet gemakkelijk te vinden was. Na uitgebreid onderzoek en overleg werd gekozen voor de oplossing om een rapport op SAS te ontwikkelen dat door alle ingevers in parallel kan worden gebruikt, en dat gemakkelijk kan verzameld worden in SAS. Zo kan gelijktijdig gewerkt worden en ondervindt het systeem geen hinder van het groot aantal ingevers.

Door voormelde problemen liep het project teveel vertraging op om nog een succesvolle implementatie te kunnen garanderen voor de begrotingsopmaak van 2011 die diende te starten in april 2010. De eerste test van het systeem wordt dan ook herpland naar de begrotingscontrole 2011, in het voorjaar 2011.

Omwille van software - en support problematiek wordt ervoor gekozen tijdens een eerste fase, slechts met 250 gebruikers van start te gaan. Een groter aantal gebruikers kan ondersteund worden met een upgrade van de software. Na de eerste fase van ingebruikname moet duidelijk worden of het systeem functioneel voldoende meerwaarde biedt om het naar de toekomst verder uit te rollen.

1.1.3 Selectievere “Vlaamse jobkorting”

Bij decreet van 18 december 2009 werd de forfaitaire vermindering op de personenbelasting (Vlaamse jobkorting) als gevolg van de huidige economische omstandigheden selectiever gemaakt. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan het Vlaams regeerakkoord. Vanaf 2010 zullen daarom enkel de laagste inkomens de vermindering nog genieten; het effect op de werkgelegenheid is daar immers het grootst. Bovendien werd vanaf 2010 ook de hoogte van de vermindering beperkt.

Ik zal evenwel niet nalaten om mijn administratie te vragen verder te zoeken naar nog betere voorstellen om de impact van de economische omstandigheden te milderen. Dat onderzoek kan best nauw aansluiten bij het onderzoek dat ik zal opstarten inzake het inzetten van fiscale voordelen voor opleiding en tewerkstelling.

1.1.4 Evaluatie inbreng in financiële instellingen

Nog dit najaar zal ik in samenspraak met de betrokken collega's de diverse scenario's laten evalueren waarvoor de Vlaamse overheid kan opteren met betrekking tot de inbreng die de Vlaamse overheid heeft gedaan in verschillende financiële instellingen te evalueren. Deze werkgroep moet de Vlaamse Regering adviseren over de strategische en operationele keuzes die moeten worden gemaakt bij het beheren van de participaties in deze financiële instellingen.

Daarnaast zal er ik bij mijn collega's op federaal en gewestelijk niveau op aandringen om efficiënte communicatiekanalen te creëren over overheden/participanten in deze financiële instellingen heen. Een gezamenlijke houding van de verschillende overheden zal ook in de financiële wereld een grotere stabiliteit creëren.

1.1.5 Hervorming van het schuldbeheer

In mijn beleidsnota heb ik drie grote assen vastgelegd om het Vlaams financieel beleid te hervormen: transparantie, mogelijkheid tot gecontroleerde schuld en eenvoud.

Op het vlak van transparantie heb ik en zal ik altijd een zeer open dialoog met de financiële wereld onderhouden. Alle relevante gegevens over de financiële situatie van de Vlaamse overheid worden in het Nederlands, Frans en Engels op het internet gepubliceerd. Deze documenten behandelen topics zoals het budget, de kas- en schuldsituatie en zelfs de integrale versie van de ratingverslagen en – analyses van onze ratingbureaus. Deze dialoog was ondermeer zeer direct tijdens de vergaderingen met potentiële investeerders in het buitenland (roadshows) die in het voorjaar hebben plaatsgevonden.

In het eerste jaar van deze legislatuur heb ik geen grote publieke uitgiftes op de kapitaalmarkt uitgevoerd. De liquiditeitsbehoefte was in het najaar 2009 en de eerste trimesters van 2010 merkelijk lager dan in de eerste 7 maanden van 2009. Daarom heb ik gebruik gemaakt van private plaatsingen (private placements) binnen het EMTN-programma en zo ingespeeld op de geboden opportuniteiten. De opgenomen bedragen (200 miljoen in december 2009, 30 miljoen in maart 2010 en 140 miljoen in augustus 2010) konden zo aan een merkelijk lagere marge en tegen een lagere commissie worden geplaatst bij de investeerders. Tijdelijke kasbehoeften werden gefinancierd via ons 'Belgian Commercial Paper' (BCP)- programma en onze bestaande kredietlijnen. Dit gebeurde aan historisch lage rentevoeten op korte termijn.

Voor dit jaar wil ik deze financieringspolitiek aanhouden. Binnen de klijtlijnen die een nieuw opgericht strategisch comité uittekent, zullen de verwachte liquiditeitsbehoeften op een optimale wijze worden gefinancierd. Het nagestreefde optimum tussen rentekost en zekerheid zal hierbij constant in het oog worden gehouden en in vraag gesteld.

Voor de financiering van de Vlaamse overheid heb ik in het verleden gebruik gemaakt van eenvoudige, standaard financiële producten. Dit is een effectieve methode gebleken en daarom zal ik in de toekomst hier verder gebruik van maken. Niettemin worden ondertussen verschillende

alternatieven bekeken. Ik heb het instrument van de ‘Schuldschein’ reeds onderzocht. Hoewel nuttig willen de investeerders dit instrument echter alleen gebruiken voor leningen met een duurtijd van meer dan 10 jaar. Dit is een te lange duurtijd voor de centrale Vlaamse overheid. Momenteel onderzoek ik ook de mogelijkheid van een volkslening. De aantrekkelijkheid van dit instrument is, gelet op de evolutie van de rente, het laatste jaar sterk afgenomen. Dit blijkt duidelijk uit het gebrek aan succes van de federale staatsbons. Dit instrument wil ik in de toekomst inzetten indien zou blijken dat dit opportuun is.

Ik zal bij de nieuwe federale minister van Financiën de vrijstelling van de roerende voorheffing voor de gemeenschappen en gewesten bepleiten. Wanneer deze vrijstelling wordt bekomen, kan er op een eenvoudige manier een centraal leningsorgaan opgericht worden. Er is nu immers een groot obstakel voor het doorlenen. De verschillen in het renteniveau tussen centrale leningen en leningen die instellingen van de Vlaamse overheid zelf aangaan kunnen dan ook verder worden gedicht.

Op dit ogenblik bestudeert mijn administratie de mogelijkheden om te komen tot een centraal beleggingsbeheer. De Vlaamse overheid heeft in het verleden toekomstgerichte fondsen opgericht om haar budgettair beleid op (zeer) lange termijn minder conjunctuurafhankelijk te maken. Deze fondsen zijn, elk individueel, actief op de financiële markten. Een groepering van deze bevragingen kan tot een belangrijke kostenbesparing aanleiding geven.

1.1.6 Budgettair kader pps

De Vlaamse Gemeenschap heeft bewust gekozen om een deel van de (semi-) publieke infrastructuur versneld te moderniseren via PPS-formules. De keuze is weloverwogen omdat de formule niet enkel een mogelijkheid biedt tot uitgavenspreiding over de gebruiksperiode van de infrastructuur, maar tevens toelaat projectmanagement-methodieken en risicobeheertechnieken versneld vanuit de private sfeer in de overheidsfeer te introduceren.

Uiteraard impliceert een spreiding van de uitgaven over de levensduur van een investering, dat er dan derden moeten optreden, die deze investering prefinancieren. Dat was in het verleden de traditionele rol van banken. Echter, na en ingevolge de financiële crisis is de bancaire projectfinanciering grotendeels opgedroogd. Vooral voor grotere projecten (meer dan 100 mln euro) blijkt de bancaire financiering een dure zaak. Dat betekent evenwel niet dat de Vlaamse overheid voor grotere projecten per definitie breekt met haar intentie om die via de PPS-formule te realiseren maar de toegevoegde waarde van PPS-formules moet duidelijk zijn.

Om vele projecten niet te laten stokken, diende de overheid vaak zelf rechtstreeks, met zijn vermogen garant te staan voor de projectschuld, die het bewust niet op zijn balans wou opnemen. Die tendens zal niet snel wijzigen, met de Basel III normen in het vooruitzicht en met een blijvend haperende interbankenmarkt.

Anderzijds – en ondanks de rechtstreekse waarborgverlening – blijft het verschil opvallen tussen de kost van de klassieke overheidsfinanciering, in vergelijking met de projectfinanciering. Die klassieke financiering heeft weliswaar fluctuaties gekend ingevolge de onrust rond de financiële (in)stabiliteit van bepaalde landen maar heeft nooit dermate grote schokken ervaren als bij projectfinanciering. Dat heeft vooral te maken met het feit dat banken weliswaar in die klassieke financiering een rol spelen maar enkel die van tussenpersoon met andere financiële partijen; langetermijnbeleggers. Als die beleggers kunnen geleid worden naar PPS-financieringsvormen kunnen interessante financieringsvoorwaarden ontstaan.

Ik wil daarom de meest diverse institutionele investeerders wat helpen in hun zoektocht naar veilige en aantrekkelijke langetermijninvesteringen en wil deze zoektocht richten naar Vlaamse PPS-projecten. Daarom lijkt het mij zinvol die financiële actoren aan te zetten om een emissiestructuur op te richten die onder de waarborg van het Vlaams Gewest de langetermijnvorderingen – die in PPS-formules ontstaan – vermarkt.

Dit emissie-orgaan moet zich richten op de specifieke kenmerken van een PPS-structuur en de wijze waarop deze ontstaan. Dit betekent dat het onderscheid moet kunnen gemaakt worden tussen bouwen en gebruiksperiodes zodat het emissie-orgaan tijdens de constructie-fase moeten kunnen terugvallen op bancaire waarborgen van de aannemers en tijdens de uitbating-fase op onherroepelijke vorderingen op de gebruiker van de publieke infrastructuur. Mogelijkerwijze zijn er dus twee compartimenten binnen dit emissie-orgaan.

Dit privaat-opgericht emissie-orgaan moet in staat worden gesteld om binnen een vast reglement en onder de waarborg van het Vlaams Gewest, verhandelbare schuldtitels op de markt te brengen, die overeenstemmen met de geëffectiseerde schuldvorderingen, voortkomende uit de Vlaamse PPS-projecten.

De waarborg van het Vlaams Gewest is daarbij de hoeksteen en de angel. Het is de hoeksteen omdat het succes van de emissies ongetwijfeld met de waarborg samenhangt. Het is de angel omdat Eurostat een overdreven waarborgverlening kan aanzien als een vaste indicatie dat het achterliggende PPS-project in zijn geheel als een overheidsactief moet beschouwd worden waardoor ook het passief ervoor bij de overheid hoort.

Een vast reglement dat bepaalt op welke wijze deze vorderingen door het emissie-orgaan kunnen worden overgenomen en vervolgens onder Vlaamse gewestwaarborg geherfinancierd kunnen worden, moet voorafgaand afgetoetst zijn bij Eurostat. Enkel binnen de modaliteiten van dit vast reglement kan er herfinanciering zijn.

Hoewel het de bedoeling moet zijn om dit emissie-orgaan te laten creëren door die combinatie die de beste beheers- en plaatsingsvoorwaarden aanbiedt, krijgt het geen monopolie aangeboden. Het aanbestedend bestuur blijft vrij om al dan niet de mogelijkheid te voorzien dat de kandidaten kunnen gebruik maken van de herfinanciering via dit emissie-orgaan en desgevallend onder welke modaliteiten (de bancaire financiering vervangend/aanvullend; als financiële backstop-functie, etc ...). Het aanbestedend bestuur moet samen met zijn consulent oordelen of het vast reglement van het emissie-orgaan al dan niet tegenstrijdig is aan de eigenheid van het specifieke PPS-orgaan. De kandidaat-aanbieders moeten zelf oordelen, of zij in hun aanbod, al dan niet wensen gebruik te maken van dit gewaarborgde herfinancieringsinstrument.

Als zij dit nuttig oordelen, moeten zij zelf een arranger-instelling voorstellen, die onder de kenmerken van de emissiestructuur de uitgifte zal verzorgen. Concreet houdt dit in dat deze arranger zal moeten voorstellen doen welke bedragen, looptijden, maturiteiten en backstopniveaus kunnen leiden tot de beste prijszetting (uiteraard binnen het vaste reglement van het emissie-orgaan).

Dit voorstel wil ik ter bespreking voorleggen aan de financiële operatoren die in het Vlaams Gewest actief zijn. Het zijn zij, in de eerste plaats, die moeten oordelen of de toegang tot institutionele investeerders hierdoor verbeterd kan worden.

Indien de financiële operatoren een dergelijke vaste overheidsgewaarborgde emissiestructuur, voor de welke diverse arrangers en dealers kunnen werken, ter herfinanciering van PPS-financiering zinvol achten, zal ik vervolgens overgaan tot het ontwerpen van een ontwerp van reglementering, dat meer precies zal omschrijven: het object, de aard van de gewestwaarborg, de maximale en minimale looptijden van de emissies, de aard van de coupons, de aanvaarbare terugbetalingsprofielen, de noteringwijze, de wijze waarop de negative carry-effecten worden verwerkt, de wisselwerking van de constructieproblemen op de terbeschikingsperiode, de vervroegde uitstap, etc... Dit reglement moet getoetst worden aan de Eurostat-richtlijnen. Eénmaal hieromtrent zekerheid kan bekomen worden, kan vervolgens het beheer erover in de markt worden geplaatst worden.

1.2 TRANSPARANT FINANCIËEL BEHEER GERICHT OP ZUINIGHEID, EFFICIËNTIE EN EFFECTIVITEIT

1.2.1 Een begroting gericht op prestaties en effecten

Het voorontwerp van het Rekendecreet werd op 10 september 2010 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering en werd overgemaakt aan de Raad van State voor advies. Parallel met de behandeling van het voorontwerp van het Rekendecreet in het Vlaams Parlement zal de volgende maanden het regelgevend kader verder voorbereid worden. De structuur van de begroting zal worden herwerkt waarbij mogelijk gemaakt zal worden om vanaf de begrotingsopmaak 2012 te werken met kredietenveloppen, die dan zo optimaal mogelijk kunnen worden ingezet om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken. De begroting zal worden opgezet met een programma- en organisatorische invalshoek. De analytische informatie die uit de boekhouding kan worden gegenereerd, zal gebruikt kunnen worden voor het opstellen van een meer prestatiegerichte begroting, die vervolgens een betere afstemming tussen beleidsbrief en memorie van toelichting zal toelaten.

1.2.2 Een dubbele boekhouding met kostenanalytische component

Vanaf 2012 zullen de Vlaamse ministeries een bedrijfseconomische ('dubbele') boekhouding moeten voeren. Dit wil zeggen dat ze naast de gebruikelijke overheidsrekeningen ook een balans, een resultatenrekening en een jaarrekening zullen opstellen. Door het Agentschap Centrale Accounting zal een Accounting Manual uitgewerkt worden om de boekhoudcellen van de Vlaamse ministeries te begeleiden bij de wijzigingen. De Vlaamse agentschappen werken reeds met een bedrijfseconomische boekhouding en zullen weinig merken van de verplichting die door het Rekendecreet wordt opgelegd.

Tegelijkertijd met de invoering van de algemene boekhouding wordt ook de verplichting opgelegd om een kostenanalytische component in de dubbele boekhouding te integreren. De kostenanalytische boekhouding zal informatie geven over de kosten van prestaties en activiteiten en kan de basis vormen voor het opstellen van een prestatiegerichte begroting. Het voorontwerp van decreet creëert de ruimte om hierin te groeien. Sommige departementen en agentschappen zullen hierin spontaan het voortouw nemen, terwijl de overige entiteiten zullen gestimuleerd worden om niet-financiële en kostenanalytische informatie op te nemen in hun begroting. Op termijn zal dit ertoe leiden dat informatie over het beleid (beleidseffecten) gekoppeld zal kunnen worden aan informatie over de beleidsuitvoering (meer bepaald de geleverde prestaties) en aan informatie over de ingezette middelen, feedback verschaffen over de doelmatigheid van het gevoerde beleid.

1.2.3 Een single audit

Er leeft reeds lang een algemeen gevoel bij de Vlaamse administraties dat er te veel elkaar overlappende controlemechanismen zijn waardoor men in een controlecascade terecht komt. Het goedgekeurde voorontwerp van het Rekendecreet geeft uitvoering aan het single audit concept, waarbij controles elkaar niet langer overlappen, maar de controle-instanties elkaars bevindingen gebruiken en erop voortbouwen in een zogenoemde controlepiramide. Met het in werking treden van het Rekendecreet kunnen afspraken gemaakt worden met alle betrokken controle-instanties zoals het Rekenhof, de Inspectie van Financiën, Interne Audit, de revisoren, om risico's beter af te dekken, om blinde vlekken te vermijden en om de controlelast voor de gecontroleerde te optimaliseren.

1.2.4 Een versterking van de verantwoording

Het indienen van een begroting op programma-niveau (en niet langer op basisallocatie-niveau) zal de top van de Vlaamse administratie een grotere verantwoordelijkheid geven en een ruimere vrijheid om te zoeken naar de beste verhouding tussen inzet van middelen en personeel. Dit zal echter niet kunnen

zonder dat met het management en de verantwoordelijken voor bestuurszaken duidelijke garanties zijn afgesproken opdat het personeelsbestand van Vlaamse ambtenaren niet tot (budgettaire) ontsparingen kan leiden en de rapportering hierover op punt staat. Dit betekent echter niet dat de controle van het Vlaams Parlement verzwakt zal worden. Door de nieuwe mogelijkheden tot koppeling van financiële informatie aan informatie over geleverde prestaties en bereikte effecten wordt een veel sterkere verantwoording aan het Vlaamse Parlement mogelijk. Ter voorbereiding hiervan onderzoekt het steunpunt Fiscaliteit en Begroting hoe beleids- en beheersinformatie op een optimale wijze geïntegreerd kan worden in de begrotings- en boekhoudsystemen. Er ligt momenteel een pragmatische voorstel ter tafel van de CAG/MOVI-werkgroep Ondernemingsplan en Personeelsplan, dat op 14 juli 2010 door het CAG is goedgekeurd, waarbij een eerste stap wordt gezet in de richting van een betere afstemming van de diverse cycli.

1.2.5 Efficiënte en effectieve aanpak subsidieregelingen

Het voorontwerp van Rekendecreet legt de basis voor een eigen Vlaamse subsidieregeling. Die subsidieregeling dient erover te waken dat de middelen die aan gesubsidieerde instellingen, verenigingen of individuele personen worden verstrekt het beoogde doel niet missen. Meer uniforme regels voor verantwoording van de subsidie-aanvraag (incl. eenmalige gegevensopvraging), controle op onverenigbaarheden en aanwendingsrapportering door de gesubsidieerde begunstigden zullen de doelmatigheid van de subsidiëring hierbij ten goede komen.

Op dit ogenblik worden een veelvoud aan gangbare subsidiemechanismen gehanteerd binnen de Vlaamse overheid. Vaak wordt hierbij de mate waarin de subsidies hun vooropgestelde doel bereiken te weinig, te fragmentarisch en inhoudelijk te weinig diepgaand geëvalueerd. Overigens zijn de doelstellingen van de subsidies zelden in meetbare termen uitgedrukt, wat de evaluaties verder bemoeilijkt. Het is mijn ambitie om deze subsidiemechanismen binnen de Vlaamse overheid zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen, met als ultieme doel de doelmatigheid van de subsidiëring binnen de Vlaamse overheid structureel te verhogen. Hierbij staat voorop dat de begunstigde het gebruik van de subsidie zowel functioneel als financieel zal moeten verantwoorden.

In dit kader zal ik vooreerst laten onderzoeken welke ‘good practices’ als basis kunnen dienen voor een regelgevend kader, voortbouwend op de bepalingen zoals voorzien in het kader van het nieuwe Rekendecreet. Vervolgens dienen die ‘good practices’ te worden omgezet in het voorziene regelgevend kader. Bij de inwerkingtreding van het Rekendecreet, kan dit regelgevend kader worden geoperationaliseerd en tot slot geëvalueerd en eventueel bijgestuurd.

1.2.6 Implementatiestrategie van het Rekendecreet

Na ontvangst van het advies van de Raad van State wordt het voorontwerp voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring en indiening in het Parlement. In overleg met het Parlement wil de Vlaamse Regering er naar streven het decreet nog in de loop van 2010 ter stemming voor te leggen zodat de nodige uitvoeringsbesluiten tijdig kunnen worden opgemaakt. Ondertussen werd door het koninklijk besluit van 4 mei 2010 de inwerkingtreding van de Algemene bepalingenwet van 16 mei 2003 uitgesteld tot 1 januari 2012 en blijft de huidige rijkscomptabiliteit van toepassing.

Het goedgekeurde voorontwerp is vooral een praktisch instrument, dat ten dienste staat van de administraties. Het voorontwerp van Rekendecreet is praktijkgericht en focust op het scheppen van mogelijkheden. Het legt de basis voor een moderner overheidsmanagement, zonder de huidige praktijk te negeren. Er kan maximaal gebruik gemaakt worden van initiatieven die door departementen en agentschappen genomen worden om beleids- en andere niet-financiële informatie te koppelen aan financiële informatie.

1.2.7 Hervorming CFO-vergoeding

De financiële rekeningen van de instellingen van de Vlaamse overheid behoren tot de cashpool van het Centraal Financieringsorgaan (CFO). In het jaar 2010 heeft de Vlaamse Regering haar akkoord gegeven aan verschillende hervormingen van het CFO-besluit kaderend in het Vlaams regeerakkoord (zie IV.3 'Financieel beheer gericht op zuinigheid en transparantie'). De hervormingen hebben enerzijds tot doel om enkele bepalingen van het CFO-besluit te actualiseren en aan de praktijk aan te passen. Het resultaat van deze hervorming is een vereenvoudiging van de regelgeving. Anderzijds wordt tegemoetgekomen aan het Vlaams regeerakkoord voor een zuinigere CFO-vergoeding. Verder heeft mijn administratie in 2010 een enquête gehouden bij alle instellingen over de werking van het CFO en de kassier van het CFO.

Het hervormde CFO-besluit zal in de praktijk worden gebracht in 2011. Dit zal een weerslag hebben voor alle instellingen, zowel budgettair als operationeel. De vereenvoudiging geeft reeds meer duidelijkheid. Zo biedt ze een antwoord op de wens van de instellingen tot meer inzicht in het CFO en haar reglementering. Die vereenvoudiging uit zich onder meer in een beter inschatbare en narekenbare CFO-vergoeding en minder soorten rekeningen. Mijn administratie zal via informatiesessies de doorgevoerde hervormingen verder uitleggen aan de aangesloten instellingen die dat wensen.

Deze bijeenkomsten hebben het bijkomend voordeel dat dieper kan worden ingegaan op de nodige oplossingen die de instellingen verlangen van hun kassier. Mijn administratie zal zo beter kunnen inspelen op de behoeften van de instellingen bij het te vernieuwen kassierscontract. Bovendien ben ik ervan overtuigd dat het zo vroeg mogelijk verschaffen van zo correct mogelijke ramingen aan het CFO een logische stap is naar een nog efficiënter kasbeheer en een betere monitoring van de begroting. In samenspraak met de instellingen zal worden gezocht hoe deze ramingen kunnen worden geoptimaliseerd.

1.2.8 Hervorming pooling verzekeringen

De meeste verzekeringen van een vijftigtal Vlaamse agentschappen worden vandaag gepoold. Deze pooling wordt beheerd door mijn administratie via een verzekeringsmakelaar. Het staat buiten kijf dat pooling aanzienlijke voordelen oplevert. Deze voordelen zijn zowel van financiële aard (premie- en beheerskostenverlaging) als van kwalitatieve aard (verbeterde risicodekking en optimalisering risicobeheer).

De voordelen van de pooling van de verzekeringen zullen mogelijks ingevolge de concentratiebewegingen op de verzekeringsmarkt onder druk komen te staan bij de heronderhandelingen van de verzekeringscontracten in de loop van 2011. Om de concurrentie tussen de verschillende verzekeringsmaatschappijen te bevorderen, is het nodig om het verzekerde risico te verkleinen. Een oplossing hiervoor is het oprichten van een herverzekeringscaptive. Een dergelijke instelling neemt het risico over van de verzekeraar, maar laat het beheer van de schades aan de verzekeraar. Hierdoor kan optimaal worden gebruik gemaakt van de ervaring en expertise van de verzekeraar. Het overgenomen risico kan indien nodig - deels - worden geplaatst in de meer competitieve en internationale herverzekeringsmarkt. Bijkomend biedt een dergelijke herverzekeringscaptive het voordeel dat de technische winsten die worden gemaakt door de verzekeraar deels bij de te consolideren captive kunnen worden gehouden. In de loop van 2011 zal de Vlaamse Regering beslissen over een eventuele operationalisering van die herverzekeringscaptive.

Met het oog op de heraanbesteding eind 2011 van de verzekeringspolissen opteer ik ervoor om onmiddellijk de keuze te maken en voor te leggen aan de Vlaamse Regering welke instellingen moeten toetreden tot het poolingsysteem. Hierdoor zal het heraanbesteden via een aankoopcentrale niet nodig zijn en blijft de globale verzekeringskost voor de Vlaamse overheid geminimaliseerd. De verzekeraar zal op voorhand beschikken over een duidelijke lijst van de instellingen. Vooraleer de contracten te heraanbesteden, zal mijn administratie via informatiesessies alle, ook de huidig niet-aangesloten, instellingen bevragen naar hun noden. Zo zal worden onderzocht of andere polissen ook niet moeten worden ondergebracht in de pooling van de verzekeringen.

1.2.9 Verdere optimalisering en modernisering van de financiële administratie

Met het oog op een mogelijke inwerkingtreding van het Rekendecreet op 1 januari 2012 zullen de nodige voorbereidingen worden getroffen om de financiële administratie hierop af te stemmen. In januari 2010 werd een technische upgrade van het financieel systeem Orafin gerealiseerd. Dat veranderingstraject werd aangegrepen om standaardisering van de processen door te voeren zodat de vernieuwde software zo standaard mogelijk geïmplementeerd kon worden en een efficiënt verloop van de processen gerealiseerd kon worden. Op die manier werd reeds gezorgd voor een voldoende ruim kader om eventuele wijzigingen in regelgeving op een efficiënte en effectieve manier op te vangen.

De financiële rapportering wordt verder uitgebouwd in functie van klantengroepen en hun specifieke behoeften. Via een werkgroep rapportering worden de rapporteringnoden van klantengroepen bevraagd en de implementatie van de hieruit voortvloeiende beslissingen uitgevoerd. Tegen begin 2011 zijn de verschillende klantengroepen gedefinieerd waardoor de bevraging gestart kan worden en de genomen beslissingen ten laatste einde 2011 worden uitgevoerd.

Masterdata, zoals leveranciers- en klantengegevens, worden vanuit het Magda-platform (Maximale Gegevensdeling tussen Administraties) geïnterfaced naar Orafin. Door deelname aan sturingsgroepen georganiseerd vanuit het beleidsdomein Bestuurszaken wordt verdere optimalisering in het gebruik van het Magda-platform ondersteund.

De uitbouw van een analytische boekhouding is een belangrijke component bij informatieverstrekking en speelt een belangrijke rol bij het opzetten van een prestatiebegroting. Uniformiteit bij rapporteringen is hierbij essentieel. Daarom wordt in overleg met alle beleidsdomeinen een gemeenschappelijke basisstructuur van een analytische boekhouding uitgewerkt.

Automatisering van het aankoopproces en financiële proces door middel van elektronische bestelling en facturatie zou tot efficiëntere en effectievere communicatie met de leveranciers leiden. De uitbouw hiervan dient beschouwd te worden als een project op langere termijn. In de loop van 2011 wordt een proefproject opgestart voor twee algemene leveranciers, evaluatie van het project wordt gepland tegen eind 2012.

1.2.10 Financiële consolidatie binnen de Vlaamse overheid

Het consolidatieproces van de ESR-uitvoeringsgegevens en prognoses verloopt via de tool 'Financial Consolidation Hub (FCH)'. De automatisering van dit consolidatieproces wordt verder geoptimaliseerd om het proces efficiënter te laten verlopen en de kwaliteit van de uitvoeringsgegevens en prognoses verder te verhogen.

De balans en resultatenrekening op basis van de dubbele boekhouding van de rechtspersonen worden reeds verwerkt in de consolidatietool FCH. Consolidatie van deze balans en resultatenrekening van de verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid is een vernieuwing van het financieel instrumentarium. Hierover wordt verder in overleg getreden om de gedragenheid en een eventuele verdere projectaanpak voor de analyse van dit nieuw financieel instrumentarium te behandelen. Dit kadert eveneens in het sleutelproject "Optimalisering en vernieuwing van financieel instrumentarium" opgezet in de schoot van het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid.

1.2.11 Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD)

Hoewel het VFLD in het verleden meermaals een nuttig instrument is gebleken, ben ik de mening toegedaan dat ook dit fonds zijn economische waardecreatie moet kunnen aantonen. Zoals aangekondigd in mijn beleidsnota voorzie ik in 2011 een grondige audit inzake de bestaansreden en de werking van het VFLD.

Naast en in afwachting van een mogelijke strategische heroriëntering van het VFLD, vond ik het opportuun om reeds in 2010 de werking van het Fonds, binnen de bestaande reglementaire klijtlijnen, te optimaliseren. In het kader van de evaluatie van enkele geschillendossiers inzake “lasten van het verleden”, werd immers vastgesteld dat de dossiers vaak lang aanslepen. De schade bedraagt daardoor vaak een veelvoud van de oorspronkelijke vordering door het oplopen van intresten. Daarom heb ik een overheidsopdracht uitgeschreven met het oog op het samenstellen van een kleine pool van advocaten(kantoren), die naargelang hun specialiteit op afroep kunnen bevestigd worden een “second opinion” te formuleren in een dossier. De bedoeling van de doorlichting moet zijn, om in een voldoende vroeg stadium de slaagkansen van een procedure in te schatten en vooropgesteld dat deze kansen bijzonder marginaal worden ingeschat, na te gaan, in welke mate een minnelijke schikking niet tot gunstiger financieel resultaat leidt voor de Vlaamse overheid. Uit de voormelde grondige audit in 2011 moet blijken wat de voor-en nadelen zijn van het VFLD en welke remediëring zich eventueel opdringt.

1.2.12 Verdere uitbouw van de dienst vastgoedakten

De dienst vastgoedakten werd decretaal opgericht op 18 december 2009. Er werden 3 Vlaamse Instrumenterende Ambtenaren aangeduid die bepaalde taken van de aankoopcomités kunnen overnemen m.b.t. het verlijden van vastgoedakten op vraag van de Vlaamse overheid en haar agentschappen. Bij de ontvangst van de eerste dossiers op 1 maart 2010 werd deze dienst operationeel. Vanaf het begin werd gekozen voor een planmatige aanpak en werd een groepad uitgetekend. Voor 2010 wordt de verwerking van 300 dossiers vooropgesteld, voor 2011 reeds een verdubbeling. Op deze manier wordt er gestreefd naar korte behandelingstermijnen en wordt het leerproces van de medewerkers optimaal een kans gegeven. De meeste van de behandelde dossiers waren in handen van de federale aankoopcomités of waren bij hen nog niet aan behandelen toe. Blikvangers bij deze dossiers zijn de dringende overdracht van een perceel waardoor de uitbreiding van het Holocaustmuseum in Mechelen kon worden aangevat, het verlijden van de akte m.b.t. het Novovil-project in Vilvoorde en de overdracht van waterzuiveringsinstallaties van de Vlaamse Milieumaatschappij aan Aquafin. De meeste van de huidige dossiers die door de dienst Vastgoedakten tot op vandaag werden behandeld, hebben geen directe invloed gehad op lopende of toekomstige investeringsprojecten. Deze dossiers werden in het verleden wel door de aankoopcomités behandeld zodat er, zij nog het indirect, tijd bij de aankoopcomités kon worden vrijgemaakt om aan investeringsprojecten verder te kunnen werken. Bij investeringsprojecten wordt veelal gewerkt via minnelijke onteigeningen. Bij deze onteigeningen zijn er drie fasen: de schatting, de onderhandeling met de onteigende en de opmaak van de akte. Binnen de dienst vastgoedakten wordt momenteel alleen de laatste fase behandeld. De federale aankoopcomités beschouwen deze drie fasen als ondeelbaar. Desalniettemin wordt er binnen de subwerkgroep verwervingen en onteigeningen van het project versnellen investeringsprojecten bekeken om bepaalde taken van de aankoopcomités door de Vlaamse overheid zelf ook te laten uitvoeren. De inschakeling van landmeters-experten, die ook toegang hebben tot de gegevens van de federale overheidsdiensten is mogelijk al een gedeeltelijke oplossing. Ik wil de dienst vastgoedakten hier ook een belangrijke rol laten spelen. Zij kan de spil worden in de aanbesteding, aanduiding en opvolging van de landmeters-experten.

Naar aanleiding van de oprichting van de dienst vastgoedakten werd de vraag ook geopperd in hoeverre die ook ten dienste zou kunnen staan van de lokale overheden. Die vraag werd door het departement Financiën & Begroting onderzocht. Er werd vastgesteld dat de problemen van de lokale overheden zich in hoofdzaak niet situeren bij de voorbereiding en ondertekening van de akten, terwijl de dienst vastgoedakten in de huidige constellatie enkel bevoegd is om de voorbereiding en ondertekening van akten af te handelen. Daarnaast zou een uitbreiding van de dienstverlening van de dienst vastgoedakten naar de lokale besturen een aanzienlijke personeelsuitbreiding met navenante kost met zich meebrengen, die moeilijk te verzoenen is met de globale personeelsdoelstelling uit het regeerakkoord. Bijgevolg blijkt de uitbreiding van de dienstverlening van de dienst vastgoedakten naar de lokale overheden voorlopig niet opportuun te zijn.

1.3 EFFICIËNT INFORMATIE- EN PROCESBEHEER

1.3.1 Begrippen Databank

Alle basisbegrippen die gerelateerd zijn aan het beleidsdomein Financiën en Begroting moeten gedefinieerd zijn en opgenomen worden in een via internet raadpleegbare databank. Een eerste aanzet hiertoe werd geleverd door mijn administratie door gangbare begrippen te verzamelen en verder te definiëren. Een redactiecomité zal nu verder validatiecriteria opstellen en tot validatie van de betrokken begrippen overgaan. Omdat dit project is opgenomen in het actieplan beleidsdomein- en bestuursniveauoverschrijdende vereenvoudiging, zal tevens gevraagd worden om bijkomende validatie door het Departement Bestuurszaken. Dat actieplan stelt immers terecht dat dit project een concrete toepassing vormt van het spoor rond communicatie van regelgeving. Dat spoor benadrukt onder meer het belang van een duidelijke en consistente definitie van kernbegrippen. Bij meer uniforme en afgestemde definities en begrippen in regelgeving is immers volgens het actieplan een substantiële lastenverlaging mogelijk.

Uiterlijk begin 2011 moet de Begrippen Databank via internet raadpleegbaar zijn. Uiteraard zal een verdere kwalitatieve opvolging door een redactiecomité ook nadien noodzakelijk blijven.

1.3.2 Online communicatie: van het Belastingportaal en het digitaal loket tot de Vlaamse Fiscale Navigator

In de afgelopen jaren werden heel wat acties uitgewerkt om een moderne communicatiemix te bekomen, en dit binnen het communicatiebeleid van de Vlaamse overheid in haar geheel. Bovendien werd via specifieke campagnes aan de belangrijkste aspecten van het fiscale beleid extra communicatieve aandacht besteed. Uiteraard wil ik deze ingeslagen weg verder bewandelen.

Het komende jaar zal vooral in het teken staan van het verder uitwerken van de digitale communicatie als aanvulling op de reeds langer bestaande gedrukte communicatie. In 2008 reeds werd fin.vlaanderen.be online geplaatst met als doel informatie te verstrekken over het beleidsdomein Financiën en Begroting. In 2009 volgde een specifieke website rond fiscaliteit: het Belastingportaal Vlaanderen (belastingen.vlaanderen.be). Deze bevat een geactualiseerde en ge vulgariseerde versie van de fiscale regelgeving waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Tenslotte werd in 2009 ook een eerste versie van het digitaal loket gelanceerd waarlangs burgers online een aantal transacties kunnen uitvoeren.

De bezoekersaantallen van deze websites vertonen een opwaartse trend. Op basis van een gebruikersonderzoek dat mijn administratie eind 2009 – begin 2010 liet uitvoeren, werden echter nog tal van verbetervoorstellen verder uitgewerkt. Het verbetertraject dat hieruit voortvloeide, zal begin 2011 resultaten geven. Zo wordt de startpagina van de website in de loop van dit najaar volledig herwerkt, wordt een persoonlijke ruimte aangeboden waarop de belastingplichtige zijn dossier kan raadplegen, en worden ook de online diensten uitgebreid. Hierdoor zal elke belastingplichtige via een website toegang krijgen tot de regelgeving, een aantal berekeningstoepassingen en het persoonlijke dossier. Enkel voor de laatstgenoemde diensten zal hij zich moeten aanmelden via e-ID of token. Binnen dit persoonlijk dossier kan de belastingplichtige zijn geschiedenis bij de Vlaamse Belastingdienst opvolgen, aangiften of bezwaarschriften indienen, rechtstreeks contact opnemen met de dienst,... Daarnaast wordt ook de mogelijkheid aangeboden vrijblijvende berekeningen te maken met betrekking tot onroerende voorheffing, registratierechten, schenkingsrechten en successierechten. Bij de vernieuwing werd niet alleen rekening gehouden met de bevindingen van de externe audit en intern verzamelde aandachtspunten. Ook werd er - in samenwerking met een webdesignbedrijf - voor gekozen om de toepassingen zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk te maken.

Uiterlijk begin 2011 wordt de reeds eerder aangehaalde Vlaamse Fiscale Databank online geplaatst. Met deze databank wil ik een belangrijke stap vooruit zetten inzake transparantie van de eigenlijke regelgeving. De Fiscale Databank moet tot doel hebben in de eerste plaats de Vlaamse fiscale

regelgeving, aangevuld met relevante rechtspraak, parlementaire stukken etc. op een plaats ter beschikking te stellen. Daarbij is het beoogde doelpubliek voornamelijk dat van professionele gebruikers, al zal vanuit het Belastingportaal Vlaanderen dat een ge vulgariseerde versie van de regelgeving bevat, geleidelijk aan overal rechtstreeks naar de eigenlijke regelgeving verwezen worden. Op die manier zal in het komende jaar voornamelijk ingezet worden op integratie van de verschillende onlinekanalen, en op consolidatie.

Het spreekt voor zich dat de voorziene realisaties een nauwe opvolging behoeven. Waar nodig wordt ook zo snel mogelijk bijgestuurd. Eens de verbreding van de online communicatie is doorgevoerd, volgt de nodige verdieping. Zo zal er worden bekeken hoe de tot stand gekomen toepassingen ook in de toekomst kunnen ingevuld worden. Welke aanvullende toepassingen kunnen toegevoegd worden aan het digitale loket? Is het mogelijk de Vlaamse Fiscale Databank uit te breiden met rechtsleer en/of fiscale regelgeving van andere beleidsniveaus? Is het mogelijk en wenselijk om online interactieve platforms uit te werken? Enzovoort. Op die manier wil ik optimaal de mogelijkheden van online communicatie benutten in mijn beleid. Uiteraard betekent al deze aandacht voor online communicatie niet dat ik geen aandacht heb voor de digitale kloof. Integendeel: ook andere contactmanieren zoals brochures, samenwerking met 1700 en beurzen blijven belangrijk. Bovendien zal extra aandacht gaan naar doelgroepgerichte communicatie. En uiteraard zal elk communicatie-initiatief ook steeds kaderen binnen een breder geheel van informatieverstrekking. Markante aanpassingen in de regelgeving en aan de werking van mijn diensten, zullen op die manier nog steeds op planmatige, crossmediale en inclusieve manier gecommuniceerd worden, waarbij er aandacht is voor een maximale effectiviteit.

1.3.3 Vlaams Fiscaal Platform (VFP)

De implementatie van de onroerende voorheffing op het VFP is in 2009 afgerond. Na een relatief moeizame start als gevolg van problemen met o.a. de software en de kwaliteit van de authentieke bronnen, zijn de aanslagbiljetten met een vertraging van een 3-tal maanden uiteindelijk verstuurd. De kwaliteit van de zendingen was van dien aard dat het aantal bezwaren over aanslagjaar 2009 beduidend lager ligt dan voor aanslagjaar 2008.

Ter voorbereiding van OV 2010 zijn een aantal verbeteringstrajecten opgestart die duidelijk hun vruchten hebben afgeworpen, met name naar de verbetering van de datakwaliteit. Zo is er bijvoorbeeld een volledige controle gedaan van de rijksregisterdata en zijn er verschillende technische verbeteringen aan de software aangebracht. Resultaat is dat de verzending van OV 2010 zoals gepland in april 2010 gestart is.

Een eerste onderzoek naar de schaalbaarheid van de VFP-architectuur is begin 2010 afgerond. De conclusie van deze analyse is dat de VFP-architectuur in staat is om ook verkeersbelasting te ondersteunen. Voorts zijn als belangrijke verbetertrajecten de innings- en invorderingsfunctionaliteit, de workflowapplicatie en ook het datamodel geïdentificeerd. Voor die elementen zal in 2011 een blauwdruk worden uitgewerkt om in 2012 te worden geïmplementeerd.

De volgende grote mijlpaal voor het VFP is de implementatie van verkeersbelasting. We naderen intussen met rasse schreden de opstartdatum en bevinden ons momenteel in de uitgebreide testfase waarin we o.a. een aantal maanden parallel lopen met FOD Financiën. Deze validatie is, buiten de gebruikelijke testen door eindgebruikers, zeer belangrijk om de kwaliteit van onze data te verifiëren. De resultaten van de testen zijn tot op heden zeer bevredigend. De zeer complexe dataconversie van FOD Financiën naar ons toe blijft een belangrijk aandachtspunt en wordt bemoeilijkt door o.a. de diversiteit aan databronnen, de respectievelijke interpretatie en ook het wettelijk kader.

De daadwerkelijke opstart is voorzien op 15 december 2010, met het versturen van de uitnodiging tot betaling voor de eurovignetten die vervallen in januari. Eind januari 2011 zal mijn administratie starten met het verwerken van de verschillende dataconversies. Begin februari 2011 zullen de eerste aanslagbiljetten voor verkeersbelasting worden uitgestuurd. Het is belangrijk om op te merken dat de dynamiek van de verkeersbelasting anders is dan die van bijvoorbeeld onroerende voorheffing. De

organisatie zal zich hier dan ook op moeten instellen. Om het risico van de combinatie van de introductie van een nieuw systeem en tegelijkertijd de insourcing van een substantiële groep mensen zoveel mogelijk te beperken, wordt dan ook een geleidelijke overdracht voorzien van het projectteam naar de organisatie gedurende de eerste 6 tot 9 maanden van 2011.

Tegelijk met verkeersbelasting zal ook de planbatenheffing in productie worden genomen. Aangezien het in vergelijking met de verkeersbelastingen om een meer kleinschalige heffing gaat, is de impact ervan op de organisatie evident ook beperkter. Toch zal ook hier de nodig ondersteuning gedurende beginfase 2011 voorzien worden, aangezien elke heffing over gelijkaardige functionaliteiten moet kunnen beschikken, zij het voor kleinere volumes onderliggende aanslagbiljetten. Op de opstart van de planbatenheffing kom ik later nog even terug.

Bovendien zijn er in 2011 - buiten de hierboven genoemde trajecten - opnieuw een aantal optimalisering met betrekking tot OV 2011 opgenomen. Het betreft voornamelijk verdere automatisering van het inkohieringsproces. Tevens zijn er grote veranderingen binnen de authentieke bronnen van het VFP: het Kadaster en de Dienst voor Inschrijving van de Voertuigen (beter gekend als DIV). Beide bronnen zijn een nieuw systeem aan het implementeren dat in de loop van 2011 opgestart zal worden. De impact voor het VFP zal relatief groot zijn, zodat ingrijpende wijzigingen moeten worden aangebracht. Mijn diensten anticiperen zoveel als mogelijk maar zijn afhankelijk van de voortgang die Kadaster en DIV maken. Tot slot staat er een herziening van de berekening van DIV aan te komen, ook dit heeft een niet geringe invloed op het VFP. Afhankelijk van de uiteindelijke formule zullen er bijkomende parameters van met name DIV moeten worden meegenomen.

1.3.4 Vlaamse correctie referentie databank

In mijn beleidsnota heb ik aangegeven erop te zullen aandringen bij mijn collega's om een centrale databank op te richten zodat correcties aan gegevens van authentieke bronnen nog maar eenmalig dienen te gebeuren voor alle diensten van de Vlaamse overheid. Mijn diensten zullen daartoe nog in 2010 verdere actie ondernemen, onder meer via inventarisatie van de data die hiervoor in aanmerking komen. Uiterlijk medio 2011 moet het duidelijk zijn of de terbeschikkingstelling van dergelijke databank daadwerkelijk zal worden doorgevoerd.

1.3.5 Procesautomatisering

Tijdens het afgelopen jaar werden de processen verder uitgetekend en geoptimaliseerd. Hierdoor kon er een grote efficiëntiewinst worden bereikt. Zo kon ondermeer de dienst vastgoedakten sneller en meer gestandaardiseerd werken en is geïntegreerde dossieropvolging mogelijk. Tevens is er hierdoor ook de mogelijkheid om - niettegenstaande de steeds grotere toevloed van parlementaire vragen - toch aan betere opvolging ervan te doen.

Dit uittekenen, optimaliseren en automatiseren van de processen is een continu proces dat zal worden verdergezet in de loop van het volgende werkingsjaar.

1.3.6 Specifieke ICT-infrastructuur

Zoals ik al beklemtoonde in mijn beleidsnota wil ik mij verder engageren in de specifieke ICT-infrastructuur die onder mijn voorganger reeds van start is gegaan. Tijdens het voorbije werkjaar werden hier heel grote stappen gezet die onder meer resulteerden in het feit dat de infrastructuur tijdens de eerste jaarhelft van 2010 slechts één halve dag is uitgevallen en de performantie en de output enorm zijn versneld. Deze inspanningen zullen worden verder doorgetrokken zodat dezelfde resultaten kunnen worden behaald bij het opnemen in deze infrastructuur van de verkeersbelasting.

1.4 NAAR EEN INTERNE STAATSHERVORMING

1.4.1 Groenboek Interne Staatshervorming

De Vlaamse Regering heeft op 23 juli jl. het Groenboek Interne Staatshervorming goedgekeurd. Het groenboek schuift ook voor het beleidsdomein Financiën en Begroting een aantal belangrijke voorstellen van doorbraken naar voor (oplijsten van geldstromen tussen bestuursniveaus, rationalisering gemeentelijke belastingen en onderzoek naar een stedelijk fiscaal instrumentarium, in concreto het onderzoeken van de mogelijkheden tot een binnengemeentelijk gedifferentieerd fiscaal beleid).

Het groenboek maakt nu het voorwerp uit van verder overleg en dient in de tweede helft van 2010 uit te monden in een witboek. Dat witboek zal de definitieve doorbraken omvatten die verder zullen worden geïmplementeerd en waarvoor ik ten gepaste tijde een implementatietraject zal uittekenen.

1.4.2 Overkoepelende bewaking ESR-rapportering

Europa legt onder andere via de Maastrichtnorm en het Stabiliteitspact elke lidstaat de verplichting op, om als overheid, bepaalde begrotingsnormen te halen. Die normen worden voor de Belgische overheid verder vertaald in een eigen Belgisch Stabiliteitspact. De te leveren begrotingsinspanningen worden in dat pact verdeeld over entiteit I en entiteit II. Entiteit I zijn de federale overheid en de sociale zekerheid. Onder entiteit II worden de deelstaten en de lokale overheden begrepen. Concreet betekent dit dat, dus ook voor wat Vlaanderen betreft, de financiële resultaten van de lokale overheden bij deze van de deelstaten worden bijgeteld, om het behalen van de ESR-doelstellingen van Entiteit II te kunnen opvolgen. Het beschikken over correcte ESR-informatie van de lokale overheden is dan ook een noodzaak. Hier is trouwens in het verleden meermaals, zowel door het Instituut van de Nationale Rekeningen als door de Hoge Raad van Financiën, op gewezen. Ook in haar “evaluatie 2008-2009 en de begrotingstrajecten ter voorbereiding van het volgende stabiliteitsprogramma” van januari 2010 beveelt de Hoge Raad van Financiën de deelstaten aan om de sanering van de financiën van lokale overheden nauwgezet op te volgen. Ik treed deze stellingen volkomen bij en ben niet bij de pakken blijven zitten.

In eerste instantie werden recentelijk en met succes, op initiatief van het INR en ondersteund door mijn administratie, door het Agentschap Binnenlands Bestuur inspanningen geleverd om op een snellere manier tot geconsolideerde financiële gegevens van lokale besturen te komen.

De boekhoudregels die de lokale overheden in Vlaanderen echter momenteel moeten volgen zijn zeer divers en zijn er zeker niet op gericht om onmiddellijk een correcte ESR-rapportering te genereren. Onder andere om die reden heeft de Vlaamse Regering op 25 juni 2010 een besluit getroffen over de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Dit besluit geeft uitvoering aan het boekhoudkundig luik van het nieuwe gemeente-, provincie- en OCMW-decreet. Het was mijn zorg dat dit besluit voldeed aan de behoefte om voor lokale overheden tot een snelle, correcte en dus betere opvolging van het ESR-vorderingensaldo te komen. Die behoefte aan snelle en correcte ESR-informatie is dan ook heel expliciet in het besluit opgenomen.

Het theoretisch kader is met andere woorden gecreëerd. Rest nog het geheel in de praktijk te brengen. Dit laatste vraagt echter de nodige voorbereidingstijd voor de lokale overheden. De algemene invoering is voorzien vanaf 2014, maar vanaf 2011 zullen 20 besturen proefdraaien. Ik heb aan mijn administratie dan ook gevraagd om de constructieve samenwerking die er tot op heden is geweest met mijn collega minister Geert Bourgeois alsook met het Agentschap Binnenlands Bestuur verder te zetten.

Of het gecreëerde kader voldoende invulling aan onze behoefte geeft, om tot een betere overkoepelende bewaking van de ESR-rapportering voor lokale besturen te komen, moet nog uit de praktijk blijken. Het is dan ook belangrijk dat we de concrete invoering van het besluit bij de lokale overheden verder opvolgen en waar nodig nog kunnen bijsturen. Dit moet Vlaanderen toelaten om op termijn haar eigen ESR-vorderingensaldo te bepalen om op die manier afgesproken normen beter op te volgen. Ik zal dan ook op verder overleg aansturen. Het ligt in mijn bedoeling om van de lokale

overheden correcte ESR-informatie te verkrijgen en niet om individuele lokale besturen begrotingsnormen op te leggen. De ESR-bewaking dient immers op het niveau van de Vlaamse overheid en de lokale besturen samen, bekeken te worden.

2. EEN PROBAAT EN VEREENVOUDIGD VLAAMS FISCAAL BELEID

2.1 EFFICIËNTE FISCALE REGELGEVING

2.1.1 Eigen inning van de verkeersbelastingen in 2011

2011: het jaar 0 van de eigen inning

Artikel 3 van de Bijzondere Financieringswet bepaalt dat de verkeersbelastingen gewestelijke belastingen zijn. Deze gewestbelastingen, waarvan de opbrengst toekomt aan de gewesten, en waarvoor de gewesten autonoom de tarieven, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen kunnen bepalen, worden vandaag nog geïnd door de FOD Financiën.

Op 10 juli 2008 besliste de vorige Vlaamse Regering echter om de inning van de verkeersbelastingen (de verkeersbelasting, de BIV en het eurovignet), en de eraan verbonden processen (inning en invordering, bezwaarafhandeling, fiscale controle), in eigen beheer over te nemen. In eerste instantie was dit voorzien voor 1 januari 2010. Een aantal hinderpalen echter, zoals de complexiteit inzake de aanwerving van personeel, de afspraken met de FOD Financiën rond de afhandeling van de historische dossiers en de verdere opbouw van het noodzakelijke ICT-platform maakten dit echter onmogelijk. Conform het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 werd de eigen inning dan ook uitgesteld tot 1 januari 2011.

Vandaag kan ik echter wel zeggen dat vanaf 1 januari 2011 de Vlaamse overheid klaar zal zijn voor de effectieve uitoefening van de bevoegdheid tot inning van de verkeersbelastingen. Ik wil vooral door een overname in eigen beheer een aantal zaken veranderen die de efficiëntie en effectiviteit van de inning ten goede zullen komen. Niet alleen inzake de regelgeving ter zake maar ook in onze relatie tot de belastingplichtige, burger zowel als onderneming, wil ik bovendien een gebruiksvriendelijke, eigentijdse benadering hebben en een betere visibiliteit.

Wijzigende wetgeving en ontsluiting van een goed werkende internetapplicatie als hefboomen naar een beter afgestemde inning

De inschrijving van de voertuigen blijft nog steeds in handen van de DIV van de FOD Mobiliteit en Vervoer. Inzake de heffing van de verkeersbelastingen verandert er wel een en ander.

Voor de jaarlijkse verkeersbelasting zal de belastingplichtige geen uitnodiging tot betaling meer ontvangen. Men dient dus in de toekomst de verkeersbelasting te betalen aan de hand van het ontvangen aanslagbiljet. Dit geldt zowel voor de voertuigen waarvoor de heffing door hun inschrijving bij de DIV opgestart zal worden (bv. personenwagens, aldus geautomatiseerde inning genoemd), als voor de voertuigen waarvoor de belasting pas na aangifte zal geïnd worden (bv. vrachtwagens en autobussen, niet-geautomatiseerde inning genoemd). Voor het Eurovignet zijn er evenwel geen veranderingen doorgevoerd en dus zal de belastingplichtige in eerste instantie wel nog een uitnodiging tot betaling ontvangen. Dit is noodzakelijk om flexibeler te kunnen omgaan met opzeggingen van eurovignetten.

In tegenstelling tot de huidige regelgeving zal de bezwaartermijn worden ingekort van zes maanden naar drie maanden, dit vanaf de verzending van het aanslagbiljet. Op deze manier blijven we uniform met de andere gewestbelastingen. Voor verkeersbelastingen is een dergelijk lange bezwaartermijn in

se tevens weinig relevant. Dit in tegenstelling tot bvb. de personen- of vennootschapsbelasting waarvoor de verlenging van bezwaartermijn initieel werd ingevoerd.

Voor wat betreft de voertuigen waarvoor een aangifte moet worden ingediend, zal men geen papieren fiscaal kenteken meer uitreiken. Alle gegevens van de aangifte zullen immers elektronisch verwerkt worden en de controlediensten zullen beschikken over de nodige middelen om de correcte situatie te controleren.

Daarnaast zullen de eigenaars van voertuigen met een tijdelijke nummerplaat die de verkeersbelasting verschuldigd zijn, vanaf 1 januari 2011, na meer dan 6 maanden te zijn ingeschreven, automatisch een aanslagbiljet ontvangen. Het indienen van een aangifte wordt hierdoor dus overbodig.

Ook werden voor een aantal categorieën van belastingplichtigen (bedrijven die eigenaar zijn van aanhangwagens evenals garagisten) voorzien dat ze niet onmiddellijk meer moeten betalen bij de aangifte maar op het einde van het jaar naar analogie met de vrachtwagens.

Verder wens ik dat de Vlaamse Belastingdienst inspeelt op het algemeen toenemend gebruik van het internet voor het indienen van documenten bij de overheid. Aangezien ze gevoelig minder kantoren zal hebben dan de FOD Financiën vind ik dat de Vlaamse Belastingdienst de belastingplichtige meer en meer tegemoet zou moeten kunnen treden via het internet.

Daarbij wordt voor de professionele gebruiker een internetapplicatie ontwikkeld via een geïntegreerde aangiftemodule voor vrachtwagens en autobussen. Door deze module kan iedere bezitter van vrachtwagens of autobussen perfect de toestand van zijn aangegeven wagenpark beheren en tijdig ingrijpen om de aangegeven situatie aan te passen aan de realiteit. Dit zal onaangename verrassingen vermijden tijdens controles te velde.

Ook voor de particuliere gebruiker zullen die nieuwe online diensten voordelen inhouden. Zo zal hij/zij de toestand van de betalingen van de verkeersbelasting kunnen opvolgen en een bezwaar via de toepassing kunnen indienen. Waar dat vroeger ook al kon voor de onroerende voorheffing bvb. zal nu echter bijkomend een ganse waaier aan formulieren worden ter beschikking gesteld waardoor de fiscale toestand inzake verkeersbelasting quasi volledig digitaal kan worden beheerd.

Door een betere organisatie een betere inning bewerkstelligen.

De overname van de inning van de verkeersbelastingen zal een niet te miskennen impact hebben op de Vlaamse Belastingdienst en op het departement Financiën en Begroting.

Om de zes kantoren van de Vlaamse Belastingdienst te bemannen werd op 15 januari 2010 door de Vlaamse Regering beslist om 289 personeelsleden over te nemen van de FOD Financiën, elkeen met meer of minder ervaring betreffende verkeersbelastingen, maar steeds met ervaring en know-how binnen het ruime vakgebied van de fiscaliteit. Hoewel de samensmelting van Vlaamse en federale ambtenaren binnen eenzelfde organisatie noodzaakt tot een doorgedreven opleiding van alle personeelsleden in verkeersbelastingen, betekent de overname tegelijkertijd een opportuniteit om het beste van twee werelden met elkaar te combineren.

Er wordt voorzien in een opleiding op maat om de federale collega's optimaal enerzijds in kennis te kunnen stellen van de wijzigingen in het regelgevend kader waartoe door het Vlaams Parlement werd beslist en anderzijds om hen de te gebruiken ICT-programma's aan te leren.

Ook de huidige personeelsleden van hun kant zullen opgeleid worden in verkeersbelastingen, zodat volgens het 'front office - back office concept' een aantal generieke taken grensoverschrijdend over de verschillende heffingen kunnen gebeuren en er inzake ervaring en know-how een kruisbestuiving plaatsvindt tussen de overgekomen federale collega's en de huidige werknemers van de Vlaamse Belastingdienst. Een soortgelijke operatie, maar dan op veel beperktere schaal, vond reeds eerder plaats in 2007 toen naar aanleiding van de volledige insourcing van de onroerende voorheffing naast CIPAL-medewerkers ook externen inschreven op de examens. Achteraf bleken de externen heel wat ervaring mee te brengen die dienstig was voor de opstart van de eigen inning.

De betere inning van de verkeersbelastingen zal de Vlaamse Belastingdienst ook realiseren door een aantal databases met elkaar te vergelijken. Zo moeten ondernemingen die een eurovignet kopen in de meeste gevallen eveneens een lopende aangifte hebben inzake de jaarlijkse verkeersbelasting. Omdat dit nu bij de FOD Financiën in aparte databases zit die dan nog in aparte diensten worden beheerd, is er geen vergelijking van de data. Door de ondernemingen erop te wijzen dat zij met een en ander niet in orde zijn krijgen zij ook de kans zich in regel te stellen en zo boetes te ontlopen en tegelijkertijd int de Vlaamse Belastingdienst ook systematisch de verkeersbelasting die verschuldigd is.

Vergroening van de fiscaliteit: noodzaak aan een andere organisatie

Niet zozeer de wijziging van de grondslag van de belasting op de inverkeerstelling (BIV) naar een grondslag die meer op ecologische leest geschoeid is, dan wel de invoering van de kilometerheffing voor vrachtwagens zal de werkorganisatie grondig wijzigen. In de BIV worden enkel de berekeningsparameters gewijzigd. Bij de invoering van een kilometerheffing stellen de Europese regels echter de openstelling van de belastinginning voor private marktpartijen voorop, waardoor het monopolierecht van de overheid om deze inning te organiseren in eigen beheer vervalt. Los hiervan – en in de mate dat de Vlaamse overheid de concurrentie wil aangaan met private toloperatoren, zal het onderdeel handhaving zeer belangrijk worden in heel het verhaal aangezien voertuigen dan niet meer automatisch zullen moeten betalen op basis van een inschrijving of aangifte maar wel op basis van daadwerkelijk weggebruik.

Aangezien het succes van een dergelijke maatregel staat of valt met de handhaving, en aangezien de redenen om bezwaar in te dienen vermoedelijk sterk zullen verminderen, zullen allicht vooral een aantal functies in de zogenaamde front office moeten omgezet worden naar controlefuncties. Dit is vooralsnog echter maar een eerste aanvoelen: uiteraard zal de invoering van een kilometerheffing voor vrachtwagens nog verder grondig voorbereid moeten worden en zal de impact ervan op de Vlaamse Belastingdienst zoals deze er na 1 januari uit zal zien nog grondig moeten worden bekeken.

Door een screening van de vrijstellingen inzake handicap de burger beter informeren over de mogelijkheden ter zake

Ook in de verkeersbelastingen bestaan er maatregelen ter ondersteuning van gehandicapten. Aangezien niet elke handicap een toestand van hulpbehoefte veronderstelt, is er wettelijk enkel een vrijstelling van de verkeersbelastingen voorzien voor zwaar gehandicapten personen en sommige categorieën van oorlogsinvaliden. De handicaps die aanleiding geven tot vrijstelling van verkeersbelastingen hebben betrekking op blindheid, amputatie of verlamming van ledematen en houden meestal in dat de handicap onomkeerbaar is, m.a.w. dat de toestand blijft bestaan.

Momenteel zijn bij de FOD Financiën ongeveer 20.000 voertuigen vrijgesteld om reden van handicap van de persoon op wiens naam het voertuig is ingeschreven. Volgens ingewonnen inlichtingen is er momenteel reeds een grondige controle op de toekenning en het beheer van de vrijstellingen, maar zou een aantal personen de vrijstelling niet aanvragen, hoewel ze er mogelijk wel recht op zouden hebben.

Om deze reden is de Vlaamse Belastingdienst in contact getreden met de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid (gekend als KSZ) om een bestand te verkrijgen van de personen die bekend zijn bij de FOD Sociale Zaken onder de bovenvermelde categorieën van gehandicapten. Aan de hand van dit bestand zal in 2011 worden nagegaan welke eigenaars van personenwagens recht hebben op vrijstelling van verkeersbelastingen. De betrokkenen zullen dan ook worden uitgenodigd om de vrijstelling aan te vragen. In tegenstelling tot de onroerende voorheffing zal echter geen volautomatische toekenning mogelijk zijn, omdat slechts één voertuig in het gezin kan worden vrijgesteld en de belastingplichtige, volgens de wet, steeds moet aangeven welk voertuig hij/zij wenst te laten vrijstellen.

Aan de hand van hetzelfde bestand of gelijkaardige bestanden van de KSZ, kunnen bestaande vrijstellingen kritisch worden bekeken en eventueel onterecht toegekende vrijstellingen worden ingetrokken. Om administratieve rompslomp voor de betrokken personen maximaal te vermijden, gaat de Vlaamse Belastingdienst er uiteraard wel van uit dat het merendeel van de vrijstellingen terecht werden toegekend. De overname van de verkeersbelastingen moet immers zoveel mogelijk rechtszekerheid en continuïteit in zich dragen voor een op zichzelf reeds kwetsbare categorie “belastingplichtigen”.

2.1.2 Daadwerkelijke inning planbatenheffing

De aangepaste planbatenregeling is door de wijzigingen aan en de inwerkingtreding van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) van toepassing op Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUP's) die vanaf 1 september 2009 voorlopig worden vastgesteld. Gelet op de doorlooptijd van de totstandkomingsprocedure, zullen pas vanaf 2011 de eerste gewestelijke RUP's die onder de toepassing van de aangepaste planbatenregeling vallen, definitief in werking treden.

Aangezien de definitieve inwerkingtreding van het RUP de heffing doet ontstaan, is het allicht dan ook pas vanaf het voorjaar 2011 dat de eerste aanslagbiljetten voor planbatenheffing zullen worden uitgestuurd door de Vlaamse Belastingdienst. Vanuit kosten-baten-oogpunt is een volledige opstart van de inning bovendien pas verantwoord van zodra er een voldoende kritische massa aan te belasten planbatenpercelen zal zijn. Dit is allicht pas het geval van zodra gewestelijke RUP's definitief in werking treden.

Aangezien het een nieuwe heffing betreft, zullen de eerste aanslagbiljetten uiteraard vergezeld gaan van een verduidelijkende brochure. De Vlaamse Belastingdienst zal hiervoor nauw samenwerken met het departement Ruimtelijke Ordening om de know-how van beide entiteiten optimaal te benutten. Parallel hiermee zullen ook de online diensten versterkt worden, zoals hierboven reeds aangehaald. Dat zal de burger toelaten om online zowel informatie over de heffing terug te vinden als - op termijn - een simulatie rond de te betalen heffing uit te voeren.

Net omdat het een nieuwe heffing betreft, laat ik in de loop van 2011 voldoende aandacht gaan naar beleidsevaluatie. Door een strikte monitoring in de aanvangsfase moet de effectiviteit beoordeeld worden van de regelgeving in het algemeen en van de betalingsmodaliteiten in het bijzonder. Indien nodig moet de regelgeving worden bijgesteld.

2.1.3 Het verlaten van het kadastraal inkomen als basis voor het klein beschrijf en het invoeren van huiskorting

In uitvoering van het Vlaams regeerakkoord laat ik onderzoeken hoe het klein beschrijf, zowel in steden als gemeenten, via nieuwe criteria zoals woonoppervlakte en gezinsmodulatie kan worden omgevormd tot een ware huiskorting door het niet langer afhankelijk te maken van kadastraal inkomen. Vanaf oktober 2010 gaat daartoe bij het steunpunt Fiscaliteit en Begroting een traject van start dat tot doel heeft concrete scenario's te toetsen voor de huiskorting. Hierbij zal verder gebouwd worden op een onderzoek uit 2007-2008 waar een concreet voorstel voor de hervorming van de registratierechten tegen verlaagd tarief (zgn. klein beschrijf) werd ontwikkeld. Het steunpunt zal in 2011 het gevraagde onderzoek opleveren. Daarop zal worden nagegaan of de betrokken onderzoeksresultaten kunnen worden geïmplementeerd in nieuwe regelgeving.

2.1.4 Onderbenutte vrijstellingen en potentiële discriminaties elimineren

Vanuit een permanent streven naar efficiënte en effectieve regelgeving heb ik de intentie

achterhaalde belastingen en vrijstellingen met een beperkt toepassingsgebied in kaart te brengen. Daarnaast ging ik op suggestie van het Vlaams Parlement het engagement aan om de potentiële discriminaties in de fiscale regelgeving op te sporen.

In dit kader gaf ik mijn administratie de opdracht de fiscale regelgeving te screenen op mogelijke discriminaties en zelden gebruikte vrijstellingen. Die opdracht zal dit najaar uitmonden in een eerste rapport voor wat de registratierechten, de schenkings- en successierechten en de onroerende voorheffing betreft. De volgende stap zal het aanduiden zijn van die potentiële discriminaties waarvoor geen maatschappelijke verantwoording kan gevonden worden. De uitkomst van die oefening moet leiden tot tekstvoorstellen waarmee aan de discriminaties die maatschappelijk onterecht bleken een eind wordt gesteld. Ook de onderbenutte vrijstellingen worden hierbij meegenomen. Deze oefening houdt vanzelfsprekend rekening met de moeilijke budgettaire context waarin deze regering werkt.

Op 8 juli 2010 werd met name in het Vlaamse parlement een resolutie aangenomen betreffende de oprichting van een studietoelatingen in verband met successie, schenkingen en onroerende goederen. Het Vlaams parlement vraagt hiermee aan de Vlaamse Regering een studietoelatingen in verband met successie, schenkingen, registratierechten en onroerende voorheffing fundamenteel door te lichten en coherente hervormingsvoorstellen te formuleren tegen eind 2010.

Deze studietoelatingen zal in het najaar van 2010 definitief vorm hebben gekregen en aan haar opdracht kunnen beginnen. Zij zal worden samengesteld met deelnemers vanuit mijn administratie en vanuit de federale administratie, het notariaat, en externen bedreven in de materie. Ook het Vlaamse Parlement kan via hoorzittingen desgewenst een input leveren.

Het is duidelijk dat het werk van mijn administratie zal worden voortgezet in het formeel verband van de studietoelatingen. Mijn administratie zal ook de output van de studietoelatingen verder vorm geven en concrete tekstvoorstellen in dit verband aan het Vlaams Parlement voorleggen. Dit moet uitmonden in een betere regelgeving voor de registratierechten, schenkings- en successierechten en de onroerende voorheffing. In een verder fase kan deze oefening herhaald worden voor de andere Vlaamse fiscale en financiële regelgeving.

2.1.5 Btw op bijhorende grond

De federale overheid besliste voortaan ook op bijhorende gronden btw te heffen. Indien gebouwen met toepassing van btw worden overgedragen, zal dit vanaf 1 januari 2011 ook het geval zijn voor bijhorende gronden. Voorheen waren dergelijke gronden steeds louter onderworpen aan registratierechten. Dit betekent voor het Vlaamse Gewest een dubbele inperking. Enerzijds wordt het eigendomsverwervingsbeleid dat Vlaanderen met onder meer meeneembaarheid en abattement poogt te versterken, beknot. Anderzijds zal het Vlaamse Gewest – wil het vermijden dat de burger twee keer belastingen dient te betalen op bijhorende grond (nl. btw en registratierechten) – genoodzaakt zijn om ervoor te zorgen dat geen registratierechten verschuldigd zijn op bijhorende gronden. Hoewel de btw-maatregel van de federale overheid hoe dan ook zal ingaan op 1 januari 2011 blijft mijn vraag naar budgettaire compensaties open. Het overlegcomité heeft weliswaar kennis genomen van de Vlaamse vraag naar budgettaire compensatie maar verdere afhandeling ervan hangt af van de besprekingen in het kader van de staatshervorming. De problematiek werd immers opgenomen in de onderhandelingen aangaande de financiering van de gewesten. Wat de impact van deze federale maatregel op de consument in Vlaanderen betreft, werden de nodige maatregelen genomen om een dubbele heffing op de bijhorende grond te vermijden.

2.1.6 Inzetten van fiscale voordelen voor tewerkstelling en opleiding

Als minister van Werk heb ik in mijn beleidsnota Werk de noodzaak beklemtoond om opleidingsstimuli krachtiger in te zetten en tevens het belang van doelgroepspecifieke

tewerkstellingsstimuli benadrukt. Hoewel de financiële en economische crisis volgens velen stilaan op een keerpunt komt, blijft het belangrijk volop te investeren in menselijk kapitaal en dit zowel op het vlak van tewerkstelling als op gebied van beroepsrelevante opleiding. Op die manier wil ik binnen mijn bevoegdheden trachten de mogelijkheden te exploreren voor fiscale incentives ter stimulering van de arbeidsparticipatie van bepaalde doelgroepen. Het reeds in 2003 in het kader van het VIONA-programma gevoerde onderzoek over de mogelijkheden en beperkingen voor het gebruik van fiscale instrumenten in het Vlaams werkgelegenheidsbeleid, kan daarbij fungeren als vertrekpunt. Ik zal mijn administratie daarom de opdracht geven om te onderzoeken of en desgevallend hoe tewerkstellings- en opleidingsstimuli kunnen worden ingezet in de vorm van fiscale voordelen. Daarbij dient er oog te zijn voor de mogelijke oversijpelingeffecten van fiscale voordelen op andere fiscale en parafiscale maatregelen.

2.1.7 Aanpassing tarieven op spelen en weddenschappen

De federale regelgever heeft begin 2010 de Kansspelwet van 7 mei 1999 ingrijpend gewijzigd. In de nieuwe wet werden de verschillende technologische evoluties geïntegreerd om de leidende gedachte van de kanalisatie te vrijwaren. Zo krijgen weddenschappen, mediaspelen en kansspelen via *informatiemaatschappij-instrumenten* een eigen vergunning. Denk hierbij aan de exponentiële toename van kansspelen op het internet, zoals het online spelen van poker, of het fenomeen van de belspelletjes, waarvoor de Kansspelwet geen pasklaar antwoord had.

De nieuwe wet zal in principe op 1 januari 2011 in werking treden. Vanaf die datum zullen de casino's (vergunninghouder A), de speelautomatenhallen (vergunninghouder B) en de inrichters van weddenschappen (vergunninghouder F1) een aanvullende vergunning kunnen bekomen voor de online spelen en weddenschappen. De aanvullende vergunning kan enkel betrekking hebben op de kansspelen die ook worden uitgebraut in de reële inrichting.

Het Vlaamse Gewest heeft geen bevoegdheid op het vlak van de kansspelen zelf, maar is wel sedert 1 januari 1989 exclusief bevoegd om de aanslagvoet, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen van de belasting op de spelen en de weddenschappen te wijzigen (artikel 3, eerste lid, 1°, en artikel 4, §1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten).

Op dit ogenblik lopen er bij het Grondwettelijk Hof echter nog meerdere beroepen tot vernietiging tegen de nieuwe kansspelenwet zodat het betwijfeld kan worden dat hierop een stabiel fiscaal stelsel kan worden geënt. Toch heeft de Regering in het programmadecreet 2011 een billijke en evenwichtige regeling uitgewerkt vanaf 1 januari 2011 voor de verschillende (reële en virtuele) speltypes.

2.1.8 Actieplan armoede

In 2000 deden wereldleiders de historische belofte om tegen 2015 acht algemene ontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken, waaronder het streven naar minder honger en armoede in de wereld. Ook in Vlaanderen leeft één op tien personen in inkomensarmoederisico. De financieel-economische crisis heeft de toestand nog verslechterd. Het regeerakkoord geeft dan ook aan dat er in alle beleidsdomeinen hefboomen voorzien worden om armoedesituaties te voorkomen en/of terug te dringen. In mijn beleidsnota heb ik verschillende initiatieven voorzien die rechtstreeks bijdragen aan de armoedebestrijding. Deze maatregelen zijn grotendeels rond de levensdomeinen “wonen” en “werken” geaxeerd.

Ik verwijs hierbij naar de invoering van een huiskorting als opvolger van het klein beschrijf. Ook ander onderzoek van het steunpunt kan in deze relevant zijn. Het tweede deeltraject van onderzoekspoor A3 focust immers op het verband tussen eigenaarschap en arbeidsmarktprestaties. Hierbij werd ondermeer de Oswald-hypothese getoetst, die stelt dat de werkloosheid beduidend hoger

is in landen waar er proportioneel veel meer eigenaars voorkomen. In concreto werd met behulp van macro-data de relatie tussen de woonsituatie en de werksituatie op het niveau van provincies en arrondissementen verklaard, controlerend voor demografische factoren en verschillen in transactiekosten. In 2010 werd dit empirisch onderzoek gefinaliseerd met de gepaste econometrische methoden (cfr. simultaneïteit, probleem van endogeniteit). De resterende tijd zal besteed worden aan het opzetten van een microdatabank, waarbij arbeidsmobiliteit en arbeidssituatie op individueel niveau de te verklaren variabelen zijn. Het literatuuronderzoek in 2009 leerde immers dat bestaande studies op macroniveau en studies op microniveau vaak tegenstrijdige conclusies opleveren. Macrostudies vinden eerder een negatieve samenhang tussen eigenaarschap en de arbeidsmarktprestaties van landen of regio's, terwijl op microvlak eigenaars vaak een betere arbeidsmarktpositie hebben. De vraag naar een consistente verklaring is evident en onontbeerlijk voor een gefundeerd fiscaal beleid.

Hierboven gaf ik al aan dat ik binnen mijn bevoegdheden ook wil trachten de mogelijkheden te exploreren voor fiscale prikkels ter stimulering van de arbeidsparticipatie van bepaalde doelgroepen.

2.2 MEER AANDACHT VOOR EUROPESE CONTOUREN

2.2.1 Proactief omgaan met Europese contouren

Zoals aangehaald in mijn beleidsnota, werd in het verleden in de Vlaamse fiscaliteit al te zeer reactief omgegaan met Europeesrechtelijke bezwaren. Meer dan eens moesten bestaande gunstregelingen aangepast worden wegens bezwaren vanwege de Europese Commissie dan wel arresten van het Hof van Justitie. In de meeste gevallen gaat het om schendingen van de principes van vrijheid van vestiging, vrij verkeer van kapitaal en de strikte voorwaarden inzake staatssteun. Het wordt dus een moeilijke evenwichtsoefening tussen de voorwaarden gesteld door enerzijds de Belgische en anderzijds de Europese regelgeving, waarbij steeds in het achterhoofd moet gehouden worden dat de Europese regelgeving, onder meer omwille van de supranationale component primeert op de Belgische.

In de beleidsnota werd dan ook aangegeven dat toekomstige fiscale regelgeving meer systematisch aan een Europese controle zou worden onderworpen om op die manier snel reparatiewerk, dat leidt tot complexe en vaak onsamenhangende regelgeving, te vermijden.

Om deze doelstelling te bereiken wordt, in samenwerking met andere departementen en onder coördinatie van het departement bestuurszaken, dienst wetmatiging, gewerkt aan een "fiscale Europa-toets", meerbepaald een procedurehandboek met een tweevoudig opzet. Enerzijds zal er een internrechtelijk luik worden uitgewerkt, dat erin bestaat dat bij het opmaken van nieuwe Vlaamse regelgeving, op een structurele manier rekening gehouden wordt met de bestaande Europese regelgeving en eventueel met Europese tendensen. Anderzijds zou de fiscale Europa-toets ook een Europeesrechtelijk luik bevatten dat erin zou bestaan dat Europese regelgeving gescreend wordt op toepasselijkheid op Vlaamse regelgeving.

Naast deze fiscale Europa-toets, die vooral gericht zal zijn op toekomstige wetgeving, werd in 2010 – zoals reeds vermeld – ook een screening van de bestaande Vlaamse fiscale regelgeving opgestart. In dat kader werd dezelfde regelgeving ook gescreend op potentiële schendingen van het Europese recht. Ook de hangende Europese bezwaren en zaken moeten uiteraard verder aangepakt worden. In de meeste gevallen gaat het om schendingen van de principes van vrijheid van vestiging en vrij verkeer van kapitaal.

Hete hangijzers in dat verband zijn de Vlaamse Jobkorting – en de Vlaamse verminderingen op de personenbelasting in het algemeen – en de meeneembaarheid van de registratierechten. De jobkorting stoot op bezwaren vanwege de Europese Commissie omdat de vermindering van de personenbelasting, via het toepassingsgebied van die belasting, beperkt blijft tot rijksinwoners woonachtig in het Vlaamse Gewest. Hoewel die beperking inherent is aan het Belgische staatsbestel en ze zonder verdere ingrepen

in de Bijzondere Financieringswet niet zomaar kan worden uitgebreid tot niet-inwoners, kan die gunstregeling niet op Europese bijval rekenen. Hetzelfde geldt voor de Vlaamse mama-papa-lening en het belastingvoordeel dat aan investeren in de Vlaamse ARKImedesfondsen werd gekoppeld.

Daarnaast ligt de meeneembaarheid onder vuur omdat voor de berekening van het belastingvoordeel bij de aankoop van een tot nieuwe hoofdverblijfplaats bestemd onroerend goed, het bedrag van de registratierechten betaald bij de aankoop van een vroegere hoofdverblijfplaats enkel kan worden meegenomen wanneer die in het Vlaams Gewest lag en niet wanneer die in een andere lidstaat van de Europese Unie of een lidstaat van de Europese Vrijhandelsassociatie lag.

Beide soorten van gunstmaatregelen blijven echter belangrijk, niet alleen omwille van de doelstellingen die ze nastreven, maar ook in het kader van de vrijwaring van de Vlaamse fiscale bevoegdheden in het algemeen. Ik zal daarom blijven strijden voor de objectieven die door deze maatregelen worden beoogd, zij het binnen de mogelijkheden van het gegeven juridische kader van Belgische en Europese regelgeving.

2.2.2 Europees voorzitterschap

Zoals aangegeven in mijn beleidsnota, werd het voorzitterschap aangegrepen om meer inzicht te krijgen in de benadering van fiscale autonomie van de regio's . Op 13 september 2010 werd daartoe door het departement Financiën en Begroting een succesvol symposium georganiseerd. Dit evenement bracht beleidsmakers van binnen- en buitenland samen om fiscaal federalisme zowel met een juridische als economische bril te bekijken. De wetenschappelijke én de beleidsmatige-meer praktische- invalshoek hebben dit symposium gebracht tot het doel waarvoor het werd ingericht: meer kennisopbouw- en uitbouw bij beleidsmakers en nauwere banden met vertegenwoordigers van regio's van andere lidstaten.

2.3 MEER SAMENHANGENDE FISCALE BEVOEGDHEDEN

Het weze herhaald. De verdere financiële responsabilisering van de gemeenschappen en de gewesten in dit land blijft voor de Vlaamse Regering in het algemeen en voor mezelf als Vlaams minister een belangrijk aandachtspunt.

Autonomie en verantwoordelijkheid slaan niet enkel op de uitgaven. Ook aan de inkomenszijde moeten de regio's een grotere beleidsautonomie krijgen.

De overheden van entiteit II zijn op dit ogenblik nog steeds in een te belangrijke mate afhankelijk van dotatiefinanciering vanwege de federale overheid. De afhankelijkheid van dergelijke transfers mag niet te volumineus worden. Anders is er een te groot democratisch deficit. Voor een belangrijk gedeelte van hun inkomsten moeten de gemeenschappen en gewesten nu geen rekenschap geven aan hun kiezers.

Bovendien werkt dotatiefinanciering in het huidige institutionele kader de kwaliteit van een regionaal beleid niet in de hand. Een ontsprekend regionaal budgettair beleid kan resulteren in nefaste gevolgen op het niveau van de gezamenlijke overheid. Anderzijds ervaren regionale overheden in het huidige financieringssysteem onvoldoende incentives bij succesvol regionaal beleid. Een aanpassing van het financieringssysteem dringt zich op.

Het principe van de solidariteit – interregionaal en / of gestuurd vanuit de federale overheid - staat buiten kijf. Solidariteitsmechanismen mogen echter niet verlamd werken voor de begunstigde overheid. De nood aan solidariteit dient via objectief vaststelbare, relevante parameters bepaald te worden. Perverse mechanismen dienen geweerd. Ook hier dringt een aanpassing van het huidige financieringssysteem zich op.

Om bovenstaande redenen is het dan ook van groot belang dat de Vlaamse Gemeenschap en de andere overheden van entiteit II voldoende instaan voor hun eigen financiering via eigen belastingen. Ik wil dan ook blijven ijveren voor meer financiële en fiscale verantwoordelijkheid voor de gemeenschappen en de gewesten. Alle deelstaten zullen de voordelen van meer fiscale autonomie ervaren. Meer fiscale autonomie laat toe een actiever en gericht fiscaal beleid te voeren. Dat kan bijvoorbeeld gericht zijn op het vermijden of minstens uitstellen van vergrijzingskosten door mensen te stimuleren om langer aan het werk te blijven. Meer fiscale autonomie kan zich ook richten op bijvoorbeeld het aantrekken van specifieke investeringen waaraan een regio behoefte heeft.

Een voortschrijdende fiscale autonomie dient eveneens te kaderen in een Europese context. Er moet rekening gehouden worden met de Europese contouren opdat het proces niet vastloopt in aanhoudende Europese bezwaren. Nodeloze bijkomende administratieve lasten zullen worden vermeden. Transparantie en eenvoud moeten daarom voorop blijven staan.

Het proces van een toenemende financiële responsabilisering en fiscale autonomie moet ook blijvend ondersteund worden door gefundeerd wetenschappelijk onderzoek. Wetenschappelijk onderzoek in de schoot van het steunpunt Fiscaliteit en Begroting heeft al eerder aangetoond dat bijkomende bevoegdheden inzake de inkomstenbelasting (o.a. personenbelasting, vennootschapsbelasting) de Europese toets kunnen doorstaan en dat die bijkomende bevoegdheden voor de regio's niet naar meer complexiteit hoeven te leiden. Intussen wordt ook onderzoek gevoerd naar de mogelijkheden tot verdeling van de overheidsschuld tussen de federale overheid en de regio's waarin verticale en horizontale budgettaire onevenwichten bijdragen tot regionale surplusen of deficits. Op die manier kan een idee gevormd worden aangaande het belang van soevereiniteit en fiscale autonomie voor fiscale discipline. Fiscale responsabilisering wordt immers gezien als een belangrijke motivatie voor regionalisering van de overheidsschuld. Verder wordt ook de invloed van ontleningsbeperkingen op regionale budgettaire resultaten getest, om de effectiviteit van mogelijke alternatieven in de analyse op

te nemen. Modaliteiten van een regionale schulddeelname worden gesimuleerd worden met behulp van het VLADYMO model.

In 2010 en 2011 spitst het onderzoek zich verder toe op de kosten en baten van een eventuele schuldregionalisering, onder de vorm van extra risico- en liquiditeitspremies in financiële markten. Wat is de kost van de regionale overheidsschuld? Belangrijk is het bestaan van een eventuele extra premie op de regionale overheidsschuld te identificeren, die de totale Belgische interestlast substantieel zou kunnen verhogen in het geval van regionalisatie van de federale overheidsschuld. Concreet wordt gepeild naar het effect van market-imposed discipline (hogere premies bij hoger kredietrisico), van investor moral hazard (lagere risicopremies wanneer de federale overheid garant staat voor een regio met financiële problemen) en van liquiditeit (hogere premies omwille van een beperktere markt voor regionale schulden).

2.4 AANBRENGEN VAN DUURZAME ACCENTEN IN DE VERKEERSFISCALITEIT

2.4.1 Objectief doorrekenen van kosten van mobiliteit

De kilometerheffing voor zware vrachtwagens is intussen haar conceptuele fase voorbij. Zo werden een aantal vitale studies opgeleverd. In 2010 werden met het restant aan middelen van het addendum voor rekeningrijden 3 deelrapporten opgemaakt, die kaderen in de bedrijfseconomische studie van effecten van de invoering van rekeningrijden voor vrachtwagens. In deelrapport 1 worden voor de transportsector en voor 3 sectoren, waarvoor geldt dat transport een belangrijke component van de kosten vormt, gescreend op hun financiële gezondheid. In een tweede deelstudie werd gerapporteerd over de resultaten van een grootschalig perceptie-onderzoek over de wenselijkheid van rekeningrijden, de verwachte effecten op de kosten, de winst en de falingskans en een aantal modaliteiten. Deelstudie 3 gaf inzicht in de resultaten van de simulatie van 12 tariefscenarië's op de rentabiliteit en de kans op falen van bedrijven.

Ook op operationeel vlak werd een aantal belangrijke stappen genomen. Zo werden in de zomer van 2010 aanbestedingen uitgeschreven waarbij partners uit de privésector worden aangetrokken om het project mee te helpen implementeren. Concreet betekent dit dat de dienstleverancier belast wordt met het uitvoeren van een marktstudie en het opstellen van een bestek voor een kilometerheffingssysteem in Vlaanderen. Hiernaast moet hij eveneens instaan voor het verschaffen van bijstand gedurende het aanbestedingsproces tot gunning en afsluiting van het contract.

Vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest zijn bovendien momenteel in samenspraak met de federale overheid en de andere gewesten druk bezig de herziening van Eurovignetrichtlijn (Richtlijn 1999/62) te onderhandelen binnen het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie. Die richtlijn harmoniseert heffingssystemen, zijnde belastingen op zware voertuigen, tolheffingen en andere heffingen met betrekking tot het gebruik van de wegeninfrastructuur, en de regels waarmee de infrastructuurkosten worden doorberekend. Bij de bestaande wijzigingsvoorstellen wordt de mogelijkheid om gedifferentieerde heffingen in te voeren om de milieuprestaties van het vrachtvervoer over de weg verder te verbeteren verder uitgewerkt. Hierbij verdedigen de Vlaamse onderhandelaars het standpunt dat er een modulering van de externe kosten in functie van de Euronormen nodig is.

2.4.2 Vergroening verkeersfiscaliteit

De Vlaamse Regering streeft een geïntegreerde aanpak van de verkeersfiscaliteit na waarbij milieukeurmerken een centrale rol spelen bij de taxatie van motorvoertuigen. Deze aanpak zal leiden tot een geleidelijke vergroening van het autopark. Belangrijke onderdelen van deze algemene vergroening betreffen de voormelde wijziging van de eurovignetrichtlijn en de invoering van de kilometerheffing voor vrachtwagens, alsook de invoering van een milieugerelateerde BIV en jaarlijkse verkeersbelasting.

Het vervangen van de huidige BIV door een groene BIV is een stap om de heffingsgrondslag te baseren op CO₂ en Euronorm. Na de overname van de dienst van de verkeersbelastingen prijkt de hervorming van de BIV immers bovenaan op de fiscale agenda.

Tot op heden werd onderzocht op welke basis de groene BIV best kan worden geheven. Voorgesteld wordt om –zoals reeds aangehaald– de heffingsgrondslag te wijzigen naar een basis, die steunt op de CO₂-uitstoot en de Euronorm. Er wordt voor geopteerd om zowel Euronorm als CO₂ te hanteren omdat de uitstoot via internationaal gehomologeerde methodes gemeten kan worden op basis van gegevens vermeld op het inschrijvingsbewijs van het voertuig. Deze gegevens zijn gekend in de gegevensbank van de DIV die de basisleverancier voor de berekening van de BIV is.

Hiernaast zal een onderscheid worden gemaakt tussen benzine- en dieselveertuigen. De minder vervuilende benzinewagens zullen van een fiscaal gunstiger regime genieten dan de meer vervuilende diesels. Wel zal de sociaal-economische impact van de toepassing van ecologische parameters op de BIV voor tweedehandswagens worden gemilderd. Er zal ook aandacht worden besteed aan voertuigen die aangedreven worden door alternatieve brandstoffen zoals LPG of elektriciteit.

De hervorming van de BIV zal niet leiden tot minder inkomsten voor de Vlaamse begroting.

3 WERKEN AAN EEN GOED KLIMAAT OM IN TE ONDERNEMEN

3.1 SCHEPPEN VAN DE JUISTE RANDVOORWAARDEN: MEER EN BETER OVERLEG MET HET VELD

Overleg met het veld en met de betrokken sectoren is meer dan ooit nodig om in onze complexe samenleving tot gedragen en onderbouwde resultaten te komen. Het voorbije jaar is er vanuit die filosofie meermaals overleg geweest zowel met de bedrijfswereld als met de bevoorrechte partners en dit aangaande diverse thema's (mobiliteitsfiscaliteit, vastgoedfiscaliteit, belasting op kansspelen en de vrijstelling successierechten voor familiale ondernemingen,...). Uiteraard wil ik op hetzelfde elan verder gaan.

3.2 CONTINUÏTEIT VAN FAMILIALE ONDERNEMINGEN EN BEDRIJVEN GARANDEREN

Bij het Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009 werd de loonlastenvoorwaarde uit artikel 60bis Vl.W.Succ. dat de fiscale behandeling van de overgang bij overlijden van familiebedrijven regelt, tijdelijk op nul gezet als crisismaatregel.

In mijn beleidsnota gaf ik al aan dat medio 2011 een evaluatie hiervan dient te gebeuren. Mijn administratie nam daarom in 2010 reeds het initiatief om via werkgroepen in overleg te treden met de betrokken actoren. De werkgroepen hebben een aantal gekende en minder gekende euvels blootgelegd. De input zal verdere worden aangewend om alle pijnpunten in kaart te brengen zodat de evaluatie voldoende gestoffeerd kan gebeuren.

Daarnaast is er sinds augustus 2010 in de schoot van het steunpunt Fiscaliteit en Begroting een project opgestart dat gericht is op het formuleren van alternatieven voor artikel 60 bis Vl. W.Succ. De doelstelling is hier juridisch haalbare voorstellen uit te werken voor een hervorming van het genoemde artikel. Het onderzoek voorziet ook in simulaties om de budgettaire effecten van de voorstellen in te schatten.

Een symbiose van de input van mijn administratie en van het steunpunt moet toelaten in 2011 een gefundeerd besluit te nemen ten aanzien van de bestaande fiscale bejegening van familiebedrijven.

3.3 UITWERKEN FISCAAL INSTRUMENTARIUM LOKALE BESTUREN

Terecht wijzen ondernemers en zelfstandigen op de wantoestanden waarbij bepaalde lokale belastingen soms meer tijd of geld vergen dan dat ze opbrengen. Er weerklinkt ook een duidelijke oproep tot een drastische vereenvoudiging van de lokale bedrijfsbelastingen. Dat komt niet alleen de KMO's ten goede, het kan ook zorgen voor aanzienlijke efficiëntiewinsten op gemeentelijk vlak.

Niettegenstaande de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) reeds enkele goede resultaten geboekt heeft met de projecten binnen de Actieplannen Ondernemingsvriendelijke Gemeente bestaat er nog steeds een wirwar aan lokale belastingen. Zo werd onder meer een instrument ontwikkeld waarmee gemeenten hun eigen fiscaliteit kunnen doorlichten en waar nodig verbetertrajecten kunnen opstarten. Samen met de Vlaamse minister bevoegd voor het binnenlands bestuur en de VVSG wens ik na te gaan hoe die scan in de toekomst verder uitgevoerd kan worden.

Dit is slechts een van de voorbeelden die ik als mogelijk engagement wil bespreken met de lokale partners. Het finale doel is immers een nieuw afsprakenkader met duidelijke afspraken die resulteren in een bedrijfsvriendelijk lokaal fiscaal klimaat. Hierbij moet ik echter een duidelijk onderscheid maken met het Lokaal Pact van 2008. Iedereen weet dat de budgettaire situatie ten gevolge van de financieel-economische crisis anders is dan tijdens het Lokaal Pact van 2008. Hierdoor zullen de bestedingsmogelijkheden van nieuwe beleidsruimte in deze gewijzigde context moeten worden bekeken.

Waar de accenten in het vorige Pact eerder op het fiscaal-financieel vlak lagen, zoals de schuldovername, de tijdelijke bevrozing van de belastingtarieven en de volledige compensatie voor de maatregelen in de onroerende voorheffing, zullen de accenten van het nieuwe afsprakenkader ruimer gaan.

Ik heb mijn administratie al de opdracht gegeven alle mogelijke opties te analyseren en mij aanvullende voorstellen aan te reiken voor een bedrijfsvriendelijk klimaat vanuit dit gewijzigde kader, vanzelfsprekend met respect voor de fiscale autonomie van de lokale overheden.

Philippe MUYTERS,

Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

BIJLAGE 1 bij de beleidsbrief Financiën en Begroting van Minister Muylers. Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens het zittingsjaar 2009-2010

Hierna wordt een overzicht gegeven van de resoluties en de moties die door het Vlaams Parlement werden aangenomen tijdens de lopende legislatuur.

Resolutie betreffende een wijziging van de procedure tot automatische toekenning van vermindering van onroerende voorheffing aan huurders, aangenomen door het Vlaams Parlement op 30 juni 2010.

In deze resolutie wordt de Vlaamse Regering gevraagd om te onderzoeken hoe men tot een procedure kan komen die de effectieve en tijdige toekenning van de vermindering van onroerende voorheffing garandeert aan de huurders en of het mogelijk is de belastingvermindering rechtstreeks en automatisch toe te kennen aan de huurder in plaats van die te verrekenen op het aanslagbiljet van de eigenaar-verhuurder.

Ik geef mijn administratie daarom de opdracht om in navolging van deze resolutie na te gaan of de Vlaamse Belastingdienst tot een procedure kan komen die de effectieve en tijdige toekenning van de vermindering van onroerende voorheffing garandeert aan alle huurders en of het mogelijk is de belastingvermindering rechtstreeks en automatisch toe te kennen aan de huurder in plaats van die te verrekenen op het aanslagbiljet van de eigenaar-verhuurder.

Resolutie betreffende de oprichting van een studietoelagencommissie Gewestbelastingen in verband met successie, schenkingen en onroerende goederen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 8 juli 2010.

In deze resolutie wordt de Vlaamse Regering gevraagd een studietoelagencommissie Gewestbelastingen op te richten om de successierechten, schenkingsrechten, registratierechten en onroerende voorheffing fundamenteel door te lichten en coherente hervormingsvoorstellen te formuleren tegen eind 2010.

Ik geef in mijn beleidsbrief 2011 al aan op welke wijze ik tegemoet kom aan de vraag van het Vlaams Parlement, meer bepaald onder de titel 2.1.4 Onderbenutte vrijstellingen en potentiële discriminaties elimineren.

Met redenen omklede motie tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Financiën en Begroting 2009-2014, aangenomen door het Vlaams Parlement op 10 maart 2010.

In deze motie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° een vooruitziend begrotingsbeleid op lange termijn te voeren, waarbij:

- a) een Vlaamse begroting in evenwicht wordt nagestreefd;
- b) een eigen stabiliteitsnorm wordt uitgewerkt;
- c) een meerjarenbegroting wordt ingediend bij de begrotingsaanpassing 2010;
- d) kostenefficiëntie centraal staat bij de keuze voor pps;

2° het implementatietraject van het Rekendecreet aan te houden;

3° een fiscaal beleid te voeren dat gericht is op de bovenvermelde beleidsdoelstellingen, zijnde:

- a) meer efficiënte fiscale regelgeving;
- b) het inpassen van fiscale maatregelen in het Europese recht;
- c) verduurzaming;
- d) hervorming van de verkeersfiscaliteit;

4° de nodige stimuli te voorzien om het ondernemingsklimaat te verbeteren.

De diverse onderdelen van mijn beleidsbrief geven aan hoe ik tegemoet kom aan de vraag van het Vlaams Parlement.

BIJLAGE 2: GEREALISEERDE REGELGEVINGSINITIATIEVEN zittingsjaar 2009-2010 (voorzien in regelgevingsagenda beleidsnota)

Titel van het initiatief	Regelgeving	Korte samenvatting van beleidsdoelstellingen	van
1. Selectiever maken jobkorting	Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010	Jobkorting heroriënteren naar de oorspronkelijke essentie: het bestrijden van de werkloosheidsval	
2. Oprichting dienst vastgoedakten	Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010	Verkorten van doorlooptijd van investeringsprojecten	
3. Schrappen loonlastenvoorwaarde	Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009	Continuïteit van familiale ondernemingen en bedrijven garanderen, onder meer door schrapping van de loonlastenvoorwaarde	
4. Overname dienst van de verkeersbelastingen	Decreet van 9 juli 2010 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2010 (zie tevens bijlage 3)	Overname van de dienst van de verkeersbelastingen om tot een meer efficiënte inning te komen	

BIJLAGE 3: REGELGEVINGSAGENDA BELEIDSBRIEF FINANCIËN EN BEGROTING 2010-11

Titel van het initiatief	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en hun timing	Vereenvoudiging?	RIA?	Contact-persoon
--------------------------	-----------------------	-------------------------------	--	----------------------------------	------------------	------	-----------------

1. Inning verkeersbelastingen en bijhorende aanpassingen	Wetboek van de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen en wet van 27 december 1994 tot goedkeuring van het Verdrag inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens, ondertekend te Brussel op 9 februari 1994 WIB 1992		Overname van de dienst de verkeersbelastingen om tot een meer efficiënte inning te komen.	Eerste aanpassingen reeds doorgevoerd bij decreet van 9 juli 2010 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2010. Overige aanpassingen voorzien voor programmadecreet BO 2011.	Het systeem van de geautomatiseerde voertuigen wordt uitgebreid.	Nee	Yves Hantson
2. Vergroening verkeersfiscaliteit	Wetboek van de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen		Cf. titel initiatief van vergroening van verkeersfiscaliteit, in het kader van een duurzaam mobiliteitsbeleid, door bestaande belastbare grondslagen te moduleren aan ecologische parameters.	Aanpassingen BIV voorzien, concrete timing afhankelijk van verder beleidsdomein overschrijdend overleg	-	Nog te bepalen	Peter Warson
3. Invoeren kilometerheffing	Nieuwe regelgeving		Meer objectief doorrekenen van de kosten voor mobiliteit door het invoeren van een slimme kilometerheffing.	Middellange termijn, beleidsdomein overschrijdend overleg nodig	-	Nog te bepalen	Hedwig Van der Borgh

4. Invoeren Rekendecreet	KB 17 juli 1991 houdende de coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit en aanverwante regelgeving		Een decreet dat de basiscontouren weergeeft van de begroting, de boekhouding, de controle en de subsidieregeling zoals voorzien in algemene bepalingenwet om zo te komen tot optimale kredietaanwending, prestatiegerichte kostencalculatie en transparante rapportering.	1/1/2012. Timing: behandeling Vlaams Parlement najaar 2010.	-	Nee autoregulering	Lucas Huybrechts
5. Aanpassingen ten gevolge van input Studiecommissie Gewestbelastingen	Nog te bepalen		Nog te bepalen	Nog te bepalen		Nog te bepalen	Luc Daelmans
6. Aanpassing tarieven en spelen weddenschappen	Wetboek van de de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen		Een billijke en evenwichtige fiscale regeling uitwerken voor de verschillende (reële en virtuele) speltypes.	Aanpassingen voorzien voor programmadecreet BO 2011 met uitwerking vanaf 1 januari 2011.	Het voorstel harmoniseert onder andere de tarieven voor de weddenschappen op paardenwedrennen.	Nee	Luc Daelmans

Toelichting per kolom:

1. Geef de titel van het initiatief.

2. Geef aan welke bestaande regelgeving “betrokken” is bij het regelgevingsinitiatief, bijvoorbeeld te wijzigen en/of ter uitvoering ervan. Dit kan ook Europese regelgeving zijn.
 3. Indien het regelgevings- of beleidsinitiatief juridisch gezien binnen een bepaalde periode moet uitgevoerd worden (bijvoorbeeld de omzetting van een Europese richtlijn), geef dit dan duidelijk aan.
 4. Vat de beleidsdoelstellingen of de beoogde effecten van het beleidsinitiatief kort samen, zoals beschreven in de beleidsbrief.
 5. Beschrijf kort de te doorlopen fases en hun timing (bv. geplande agenderingen op de ministerraad).
 6. Geef aan of het initiatief een vereenvoudiging betekent.
- Geef aan of een RIA voor dit beleidsinitiatief wordt opgesteld. Indien dit niet het geval is, geef dan aan waarom niet (uitzonderingsgronden).